

EXPOSTVLATIO

SPONGIAE A PETRO

TURRIANO RAMILA

NVPER EVVLGATÆ.

PRO

LVPO A VEGA CARPIO, POETARVM

HISPANIÆ PRINCIPE.

AUCTORE

IVLIO COLVMBARIO B.

M. D. L. P.

ITEM ONEIROPAEGNION,

ET

VARIA ILLVSTRIVM VIRORVM

POEMATA.

IN LAVDEM EIVSDEM

LVPI A VEGA. V. C.

TRICASSIBVS

SVMP TIBVS PETRI CHEVILLOT

ANNO

M. D. C. X. V. III.

Cum Privilegio Regis.

Mendæ Typographicæ.

Fol. 4. lin penult. *inuaditum*, lege, *inauditum*.

Fol. 11. B. lin. 10. *prosequerere*, lege, *prosequere*.

Fo. 12. B. lin. 24. *recensioribus*, leg. *recentioribus*.

Fol. 14. lin. 27. *infant ac*, lege, *infant ac se*.

Fol. 14. lin. penult. *fragantes*, lege, *fragantes*.

Fol. 38. B. lin. 8. *grāmificalem*, lege, *grāmificale*.

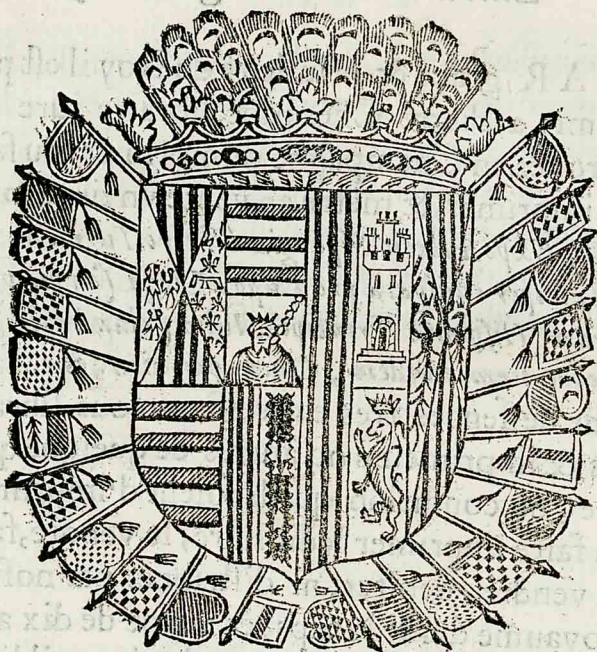
In Prothyreo linea penultima, *fructilibus*, lege, *futilibus*.

Extrait du Priuilege du Roy.

PA R grace & priuilege du Roy il est permis a Pierre Cheuillot libraire iuré de Troyes en Champagne d'imprimer, ou faire imprimer, & metre en vente vn liure intitule, *Expositio Spongiae à Petro Turriano Ramila nuper euulgata pro Lupo a Vega Carpio poetarum Hispania Principe, Julso Columbario B. auctore item eiusdem, Oneiropaignion, &c.* faisant deffences tres expressees a tous libraires & imprimeurs ou autres de quelque qualite, ou condition qu'ils soient d'imprimer ou faire imprimer ledit liure, le vendre, faire vendre, debiter, ni distribuer par nostre Royaume durât le tēps, et terme de dix ans sur peine aux contreuens de cinq mil liures tournois d'amende, applicable, moitié a nous, & l'autre moitié audict exposant, & de tous despēs, dommages, & interests, comme il est plus à plein contenu és lettres de priuilege donnees à Paris le 5. de May 1618. & de nostre regne le huitiesme.

Signé, par le Roy en son Conseil.

Renouart.

LVPVS A VEGA CARPIVS.

*Quid timeam hostilis minitancia spicula dextra
Si mihi tu Clypeus, si mihi Caesar ades?*

ILLVSTRISSIMO ET

EXCELLENTISSIMO PRINCIPI

D. Ludouico Fernandez de Cordoua, Car-
dona, & Aragon,

Duci Sueffæ, Somæ, & Vaenæ, Marchioni
de Poça,

Comiti de Cabra, Palamos, & Oliuito,
Vicecomiti de Iznajar,

Baroni de Belpuche, Liñola, & Calonge,
Neapolitanarum Clafsium.
Præfecto.

AVDABILE
fuit quōdam (DVX
EXCELLENTIS
SIME) Romanorū
oratorum studium,
qui vt sibi famæ cele
britatem quærerent,
Et ad purpuræ fas-
ciamque dignitates quandam veluti viam
ster-

sternerent, propulsandis in foro bonorum
capitibus, & criminandæ improborum
vitæ juveniles animos exercebant. Nec
ipse meo iudicio oratorum Princeps magis
per graviora sapientiæ studia, quam per
improborum accusationes, & suscepta reo
rum patrocinia ad exoptatum gloriæ fa-
stigium quasi exultante fortuna subuectus
est. Idem certè subsultantis adolescentiæ
feruor ambitionem meam in publici iudi-
cij forum protrusit ut Lupi a Vega Car-
pij innocentiam ab impuri cuiusdam
hominis dentibus liberarem, qui è Com-
plutensi nuper Academia in hanc Re-
giam Aulam emerfus, ac velut alium
in Vega expertus Solem cum tanti sy-
deris radios ferre non posset eos lioris
sui caligine obnubere conatus est. Qua
ex re si mihi nullum gloriæ incrementum
accedat saltem à te me non mediocrem
initurum esse gratiam confido, cum eum
mihi defendendum susceperim, quem tuis
mulli-

molliter incubantem vulnis semper fouisti, cuius accensum ad musas animum, amoris igniculis ardentius inflammasti, cui denique si non proprius cause, benevolentie tue fauor abundè militaret. Patere queso Princeps potentissime me hic de laudibus tuis silere, ne Lupi luminibus officere videar, quem penes te præconem habes, & qui virtutes tuas altiore tuba, buccinabit. Is profectò elapsis hisce diebus tanto vulgi spectantiumque omnium fauore, proavi tui qui sub Ferdinando Rege Catholico florebat, laudes in theatrum produxit, ut nullus nõ in focco cothurnam agnoscere dubitarit. Quapropter cum tantus ille vir apud omnes audiat, & ceteris doctrinæ suæ amplitudine umbram, faciat, huic umbræ subiectus, quid aliud possum, quam oppositi solis radios demirari? quos tamen si vel tralatitia benignitate huic adolescentiæ meæ Tyrocinio indulseris futurum aliquando diem spero
quo

quo tibi nominis mei tenuitate sublimiore
Minerua cōmēdabo. Vale Illustrissime,
& Excellētissime Princeps. Tricassibus
pridie nonas Iunij.

Tuus humillimus cliens
Julius Columbarius. B.

Lectori beneuolo. S.

MIRABERIS Fortasse Lector beneuole, quod oberatorum more tam tardè nomina dissoluerim, quibus in hanc spōgiæ Turriani expostulationē iā dudū tenebar, & cuius ita cōmunis vrgebat inopia vt quiuis exactor in ea vel minima cunctationis momenta calumniari posset. Sed non semper debitores ad diem præscriptum soluēdo esse possunt, & eas plerumq; morandi causas habent, quæ vel diligentissimum cogant vadimonium deferere. Vix dum hæc spongia dieculam, quasi per diffusas rimas viderat, cum se turmatim amici Væge obtulerant respondendi prouinciam suscepturi, quis inter hos olores anser obstreperet? Quis de calamo, vel per somnium cogitaret? Sed nihil celabo, vbi illorum expectabantur apologiæ, nemo non hæsit, & tanquã nocte concubia sibi conticiniū indixit. Quis ferret interim hunc nebulonem in compitis impunè volitantem nugas suas passim tanquam à calumnijs valituras venditare? Quis inquam taceret stipes, præcipuè cum à non nemine probarentur, & selectæ admodum

dum eruditionis iudicarentur? Eduxi igitur
calamum è tabernaculis in solem, & me ad
hunc contrariæ factionis hostem debellan-
dum accinxi. Ringatur quantumuis liuor ad
id me priuatæ & publicæ causę coegerunt:
nec enim tot ei calumnias impingi ferre po-
terant, inter quem tot mihi vetera necessitu-
dinis iura intercedunt, nec in eo etiam Phœ-
bum ipsum, Musasq̃ omnes impunè dece-
bat violari. Adde, quòd prouocata conuitijs
veritas indignationem mouit, & temerata
mendaciorum maculis, VEGÆ innocentia
me in hanc iudiciorum arenam descendere
coegit. Tu lector, qui pugnæ arbiter sede-
bis, muneris editori faueto. Vale.

Proty-

PROTHYRÆVM.

ADES DV M Lector, paucis te volo.
 Hic enim quem suis coloribus viri docti
 & ingenui merito depingunt, Ardelio,
 quibus præterea moribus eos in se irritauerit, nescire te nolo, ex infima ergo plebecula natus, nec liberaliter educatus ingenio ignobili, insigni impudentia, inciuili audacia, tyrociniū latinæ grammaticæ multo tempore, nullo tamen profectu esurialis vulturius fecit. Hinc malis auribus barbaricas dialecticorum sylvas ambiuit, perreptauit, quonectare affatim imbutus, Theologiæ operam nauauit, cum tamen illi in irritum ceciderint omnia. nec interea à triuiali amatæ grammaticæ studio destitit, quin discipulos ignaræ ruditatis vindices habuit, eandem incudem frustra tundendo. Sed hoc etiam loci ferulaceus caudex exclusus ob imperitiā arrogantiamq; minimè ferendam, æstro quodam mox percitus Matritum reperit, doctorumque iactabendus Musæa toga calari indutus, cum theristro & chimastro dignior esset, sub dolè perlustrauit, vbi diu blandis vnoquoque verbis primò appellato, contendebat tantisper deinde illiberali sermone cum eo de rebus planè fœtilibus de apinis nimirum & nugis. Collaudabat tandem quos salu-

cauerat; inde verò egressus eosdem apud alias ne-
fariè traducebat, subsannabat, insectabatur, His
ergo fatalis amentie stimulis agitated aduentanti
sua clada praelisit, & obuiam curante Nemese la-
niena incurrit. nec enim his se spatijs continuit,
sed post maledicta in omnes coniecta, conuiciaque in
singulos nil tale meritos fusa scripta quadam quo-
rum hic specimen videbis) fellis & amarulentia ple-
na Lutetianis cypis excudenda atque emulganda
in optimum quemq;, & qui incorruptioribus aus-
picijs Neuis litarat, curauit. in planipedem scili-
cet istorum innocentiam facinus aggressus cohur-
natum. Patissimum enim Lupum Vegam Car-
pium, cuius varia scriptiones salibus nostrae atati
gratis & candidis conditae, omnes numeros urbane-
tatis atque leporis expleuerunt, carpedum sibi de-
stinavit. conatus frustra in eximium Hispaniae no-
strae decus, ob multiplicemque eruditionem, & lau-
dem poeseos Comica, Lyrica, Heroica toto pridem
in orbe notum, impune debacchari. Quandoquidem
viri doctrina illustres non pauci ab impudenti &
male sano grammate indignis modis accepti, de-
risi nempe & probris persummum scelus vexati, ne
veterem iniuriam ferentes inuitarent nouam, non tam
suo quam Carpiaco nomini cōsulētes, illi iuxta stul-
ticiam suam respondendum existimarunt, ut legem
quod

quam ipse tulit patiatur. & quod ab ipso allatum
est, id sibi relatum putet, nec vero his contenti ces-
sant, nisi mature ipse sibi a maledicendo tempera-
rit. Multa enim in eum ipsum parantur, his acer-
biora, quibus eius improbitas & insolentis animi
rabies coerceri forte an possit.

ELOGIA ILLVS-
trium Virorum Pro Lupo
à Vega Carpio.

DOCTORIS D. THOMÆ TAMAYO
De Vargas, Toletani, ex libro variorum,
Fragmentum.

TV Eximia ingenij, vel in magnis fa-
cilitate, suauitate singulari, innato
acumine, doctrina incredibili, &
his tandem omnibus naturæ propè beatæ do-
tibus, quibus adfatim instructus orbem in-
struis, ornatus, Hispaniam ornas, inlustratus
sic te fama maiorem (vel adfatente inuidia)
illuſtrans, vt poëtarum noſtratum facile
Princeps & habearis meritò, & verè sis, quod
vel,

— *Rari post cineres habent poëta.*

Tu certè maximus, sed hoc nomine maior,
quod pietati eruditionem, virtutidulcedinē,
religioni elegantiam adeò impensè adiūgis,
vt vtra melior adpareas non facile iudicem,
&c.

MA.

MAGISTRI IOANNIS AQUI-
larij Iudicium.

P Arnassi splendor, decus immortale Sororum
Bellerephontæi, quas alit humor equi.

Vindice te Hispanus merito non inuidet Argis
Mæonida, aut Latio grande Maronis opus.

Nec tibi Plante Sales, tibi dulcia verba Terenti,
Nec facile Seneca cum gravitate modos.

Sive etenim sylvas gracili modularis auena,
Pieria cantas, seu fera bella tuba.

Sive humiles pedibus gaudes inducere foccos,
Sive cothurnatum te magis esse iuuat.

Omnibus his tantum præcellis in artibus vnus
Illorum quantum quilibet arte sua.

R. P. PETRI PADILLÆ, CAR-
melitani insignis verbi diuini præconis, ex
approbatione ad Isidorum Lupi à
Vega.

CVM maximo pietatis & scientiæ emo-
lumento legi potest, nam & eius incre-
dibilis est styli suauitas, eruditio singularis,
& tantum historicæ varietatis ornamētum,
vt nullū hucusque authorem me vidisse me-
minerim, qui mihi tantum arriserit.

EX

EX APOLOGIA ILLVSTRISSIMI
Comitis de Mora.

LVPVS à Vega vnicum ſæculi noſtri lu-
men, nec vnquam (abſit inuidia verbo)
ſatis laudatum. *Latine redditæ.*

EX APPROBATIONE R. P. IOAN-
nis Ludouici à Cerda, Societatis Ieſu,
ad Paſtores Betlehemiticos.

DIVINO propè elegantiffimorum (vti ad
ſolet) carminum numine diuinorum nu-
minum bucolica peragit, quibus feſſam mor-
taliū, proh dolor! voluptatem non recreat
ſolū, ſed & attollit.

EX EPISTOLIS INEDITIS

Theodori Marcilij,

μακαριτου.

¶ Inter illuſtres Hiſpaniæ Poetas hactē-
peſtate eminentiſſimū Lupus à Vega
Carpus, quem Plauti. & Terentij ore loqui
Iberi omnes vna voce fatentur. Venit certè
nuper in manus noſtras Poema quoddam,
cui Epopeiæ nomen dedit, in quo ita dictio-
nis

nis sublimitas elucet, ita poetica ridet amœ-
nitas, vt de eo iure conterraneus ipſius dice-
re potuerit,

Nil exactius, eruditiusq̃ est,

Nec ronchos metues maligniorum,

Nec ſcombris tunicas dabis moleſtas.

EX SIMONIS CHAVVELLI

Epiftola ad Franciſcum Lopium

Aquilarium.

MIROR (mi Francisce) quosdam eo de-
mentix redactos eſſe, vt quemadmo-
dum inconſulti venatores velint aues glorie
pennis aſtra præteruolantes, vano murmure
territare: nec vident, proh dolor! iactatas in
incertum voces, tam alta ſpatia pertingere
nō poſſe, ſed quid illis facias, niſi vt ille Iup-
piter Homericus eos è virtutis faſtigio deri-
deas? Exiſtimaueram melioris eſſe indolis
Turrianum (nam & eum aliàs colebā) quam
vt in Vegam, hoc eſt in Apollinem calamū
acuere, & tam impura ſpōgiavniuerſæ poe-
ſeos ſplendorem macularet, &c.

Et inferius,

In tantum ſanè virum, licet iuſta indignatio

ne prouocatus, nunquam ausu temerario scriberem, cum sola præiudicatæ doctrinæ opinionone quemuis inter literatos possit proscribere, &c.

EX D. FRANCISCI LOPII AQUALIARII epistola, qua Simoni Chauuello respondet.

QVIN Multi sint, qui Lupum à Vega tueantur nullus dubito, nam ea semper fuit hominis eruditio, vt nunquã illi defuerit Doctorum patrocinium. Nullum profecto ante Turriani spongiam libellum vidi, qui tanta crudelitate ipsius opera lacefferet, optimè meo iudicio Sidonius Apollinaris epistola quadam, *Qui non intelligunt artes, non mirantur artifices.* Tanto Musagetæ calamum imparem non offero, cum potius illius laudes minuere, quam digna oratione amplificare tenuitatis meæ conscius pertimefcam, &c.

F. SE-

F. SERAPHINI DE FREITAS
Doctōris Lusitani in Pintiana Academia
Canonum Cathedralitici
iudicium.

Plerios flores dum carpis Vega per hortos,
Quam benè cetera quo pollice fere aparas.
Vtile cum dulci misces, cum fonte Pegassi
Lymphas Castalias feruidus ore bibis.
Omne tenes Sophia culmen, nam docta Minerva,
Qua dederat cunctis singula, iuncta tibi.
Cedat Virgilius, palmam det clarus Homerus,
Laurea adest meritis, hinc Lupe digna tuis.

ELOGIA HISPANICA
Latinè reddita.

R. PATRIS HORTEN-
SII FOELICIS PARAVICINI
Sanctissimi Trinitariorum Ordinis Prouin-
cialis, Regij concionatoris in appro-
batione Epopeiæ.

O P V S est magnæ lectionis non pau-
cam sacrarum paginarum peritiam
prodens: cuius integra series ad ar-

gumenti & personarum de quibus agit dignitatem conformis modo suauibus verbis modo exquisitis, modo grandi & heroica styli maiestate legētium expectationem mouet, & auctoris sui memoriam altius cunctorum animis inferit, & paulo inferius.

Iam satis omnium calculo dignū hoc opus visum est quod in lucem prodeat, est enim tanta ipsius cū eruditionis tum præcipue dictionis sublimitas, vt nemo non videat ipsius auctorem linguę nostræ thesauros hoc opere plenè perfecteque cumulasse.

R. D. MAGISTRI THOMÆ ROCA
Barchinonensis Iudicium de eadem.
Hierosolyma.

NON mediocriter delectatus sum lectione *Hierosolymæ debellata* quam maximo omnium adplausu in lucem emisit, Lupus a Vega Carpius musarū insignis alumnus. In ea eruditio peculiaris eminet, artis poeticæ lucent ornamenta tota denique operis compositio ita perfecta est vt omnes in stuporem sui rapiat vnde fit vt tanto honore in Regno Castellæ celebretur.

Item

Item alibi. Eius doctrina nullatenus Sanctis Patribus nec orthodoxæ fidei aduersatur nec quicquã cõtinet quod animũ in prauas & peruersas consuetudines inclinet imo salubriora consilia præcepit, ad virtutes & doctrinam viam sternit eos denique omnes cum profectu instruit qui eius lectione vti scient.

EX IP SO LVPO A VEGA.

HÆC Omnia in mea Epopeia Tragica tam in textu quam in annotationibus contexta pia Catholica & orthodoxa patribus consentanea diligenter elaborata quod si quid aduersus hos (quod absit) per incitiã elapsum est indictum, infectum, irritum excisum penitus esse volo & à primo carmine vsque ad vltimum sanctæ Romanæ Ecclesiæ & maiorum censuræ humillimo animo submitto.

FRANCISCVS PACIECVS IN
libro quem effigies virorum illustrium
inscripsit.

HÆC est effigies Lupi à Vega Carpij
cui meritisimo inter elogia virorũ illu-
strium

strium qui hac tempestate doctrina & eruditione florent, locus conceditur.

Item alibi. Quicumque Lupi à Vega Carpij opera percurrerit, agnoscat maximam in versuum constructione facilitatem, in scriptorum multitudine ingenij vbertatē in versibus neruos, sanguinem, musculos reperiet, In vniuersa demique structura ingenium sic arti copulatum, vt nemo nisi inconfultus admodū rerum æstimator quodnam eorum excedat vel excedatur possit iudicare.

Item alibi, Ille profecto solus hoc seculo extitit qui (absit inuidia verbo) ad altissimum poeticæ cognitionis fastigiū peruenit.

Item alibi, Quem vnquā Italia huius cognitionis parens vatem educauit qui Lupo à Vega posset antistare? qui lucidiores versus scriberet, qui aut læta facundius, aut tristia dulcius modularetur?

Item alibi, Denique licet eum infra dignitatem extollamus saltem cum quouis inter Hispanos ad doctrinæ famā prouecto de de eruditione contendit, nec contendit tantum sed etiam longè superat, sed præcipuè
elu-

elucet ipsius ingenium, quod tanta facilitate, quoduis aggreditur, tanta sagacitate rimatur abdita, tanta denique varietate luxuriat, ut eum Musarum alumnum potuerit antiquitas potiori iure, quam vatem Venusinum nuncupare. Vniuersæ certè Hispaniæ ciuitate s. possent eodem iure de ipsius origine cū Matrilo foelicissima ipsius patria certa re, quo quōdam Rhodus, Smyrna, Salamin, aliæque Græciæ vrbes de Homeri patria cōtenderunt.

D. IOANNIS ANTONII DE VERA
Ad ipsius Lupi effigiem.

*VOS Quibus haud licuit spirantē cernere Vegā,
Illius en vobis oris imago pater.
Cernite, iacundo capiantur lumina visū
Artis sed referas tu (Paciece) decus.*

FRANCISGI GVTIERREZ
Præsbyteri Toletani.

*D*Ence Lupus rabido male truto insultat ouili,
Prendit, & innocui præda fuisse greges.

*Tu rapis arguta dulci modulamine lingua,
 Nunc animos sed non carnea membra Lupe.
 Aura leui arridens blanditur murmure Sylua,
 Arcadicum pastor dum canis ipse Pathos.
 Oceani horrifico tumuerunt carbasa vento,
 Gesta Draconcei, te crepitante Ducis.
 Manua Carpentæ patrio sacrata colono,
 Grata viro est anto, carminibusq; tuis.
 Scena Sophoclea tibi soli applaudit in arte,
 Ocia das populis, ludicra, festa, iocos.
 Nec mortale sonas supera peregrinus ab arce,
 Angelica, aut quando proycis ore sales.
 Barbara postremi Solymorum bella furentium,
 Vindicibus Christi, qui latuere lares.
 Diuos, arma, iocos, teneros describis amantes,
 Semper inexausto prodigus ingenio,
 Ergo Lupus dente es, vel dentem rodere dente,
 Dentato aut nulli proderis esse canem.*

P. DIDACI DE SANCTO IOSEPHO
 Carmelitani Discalceati in compendio Fe-
 storum B. Matris Teresæ.

LVPVS A VEGA CARPIVS procura-
 tor fiscalis domus Apostolicæ in Archie-
 piscopatu Toletano, cuius ingenium nulla
 sæcula

ſæcula adæquarunt. Certè ſi talem virum
habuiſſet antiquitas, potiori iure in ipſum
artis poëticæ decus, quàm in Pindarum
contuliſſet. Orationes primùm vorſa con-
textuit tanta maieſtate, tanta dictionis gra-
uitate, tam ſcitè erotundatis clauſulis, vt
omnes ſui temporis longè ſuperaiſſe videa-
tur.

Et alibi. Variæ ad eũ audiendum, vt olim
ad Demoſthenis ſcholas nationes confluxe-
re. Demoſthenis inquam, quo vel peroran-
te, vel dictante ſolus calamorum inter ſcri-
bendum ſtrepitus audiebatur. Sed quid mi-
rum, quòd is qui Demoſthenis facundiæ, Ho-
meri ſuauitatem, pietatem Sannazari con-
iunxit, tantos auditores dùm oraret, habue-
rit?

XIMENII PATONIS IN LIBELLO
de eloquentia Hispanica.

NE Mirũ quibusdam videatur, quòd
opera illius (Lupi) in exemplũ to-
ties traham, nec enim illi blan-
dior, nec verbis lenocinantibus frigidam ſuf-
fundo. Certè (ex animi ſententia loquor) ſi
vel-

vellem omnia artis Rhetoricæ præcepta eleganter diducere illius eloquentia. ad omnia exempla abundè sufficeret. Ea enim omnia, quæ in lucem vir ille singularis edidit, ita rhetoricis vernant floribus, tanto studio & industria sunt elaborata, ut eos oporteat cæca admodum invidia ductos esse, qui eum nullo modo artis Rhetoricæ præcepta seruasse dicunt: id enim abundè eius scripta testantur, ac potissimum nouissimus ille tractatus, quæ tanta facundia refertum D. IOANNI DE ARGVIO dedicauit.

EX IUDICIO ASTRONOMICQ

Ludouici à Roscler natione
Galli.

ERit modesto vultu, imaginatiuo, licet alacri, fideli, pudibundo, & liberali, proceræ staturæ, plerisque gratus, comis, ingeniosus, prudens, peritus, poeta, in magni ingenij homines affectus. Loquetur magna cordis vehementia, suauissima tamen lingue pronuntiatione, illum invidia insectabitur, sed temporis successu se hostium victorem sentiet.

Et Paulò inferiùs. Ingenio erit admodùm
subtili, nec subtili tantùm, sed etiam firmo,
& constanti, licet aliquid crassi ob aliquos
improvisè iracundiæ impetus admissuro, il-
lum magni facient potentiores, & eum vnus
quisque ad virtutis & liberalitatis famam
mutua commendatione protrudet.

EX PETRO NICOLAO MVSEO
Flandro.

*Non ego si detur patrias appellere sedes,
Quæ veniunt reliquis multa notanda canam,
Non quæ Numarj restant vestigia belli.
Quæque ruinosè signa Saguntus habet.
Non aurum, nec opes, & quæ preciosa quot annis
Dona, nouo diues, Indus ab orbe venit,
Toletì haud templum, nec ego Scuriale, quid ergo?
Te vidisse Lopi, sat mihi laudis erit.*

D. ANTONII DE PINEDO ET
Padilla, in tabula Narcissi Lupo à Vega
consecrata.

DUlcis olor, salue Hispani Solinclyre mundi,
Tu fama diuinus honos, tu rore benigno

*Carminis Aonios irroras prodigus hortos,
Phœnix alter ades, flamma victure perenni
Ingenij, o liceat sacros accedere montes.
Etc.*

D. LVDOVICI ARRIÆ BECERRÆ.

O *Dulces Heliconides puella,
Si per frondiferi sacrata Pindi,
Forsan culmina Carpius comantes,
Laurus frontiferæ tulic corollas,
Lauru cingite, iam caput virenti,
Hæc est namque dies sacrata Vega,
At vos quæ facitis sacras corollas,
Corollis Lopium beate vestris,
Fallor, non capit has Lupus coronas,
Cælestes meritis poli coronas.*

ILLVSTRISSIMI ET EXCELLEN-
tissimi Principis Esquilaciensis, Mayaldæ
Comitis, in Regno Peruano Proregis
in prologo Dracontæ.

IPSI iniuriam facerem, si impa-
ri calamo operis tanti dignitatem
libarem, nam si splendorem in eo si
nar-

narrandi sublimitatem, si pressam & circumscriptam dicenti breuitatem intueor omni præconio aditum intercludit.

Item inferius.

Si quid in Virgilio Heroicū, in Homero Epicum, in Lucano & Ariosto ex utroque mixtum, Lupus à Vega in mediocri argumento affectus est, nam in eo Heroici styli maiestatem, Epici suauitatem admiraculum cernas: videas illum in historica narratione Lucanum, in digressionū pulchritudine Ariostum insigniter adumbrasse.

BALTHASARIS PORRENI LICENCIATI
in libro Sibyllarum.

DUM tua fœlici versatur in æquore cymba,
Et calido spirans ventus ab axe furit.

Non te perterrent scopuli, non vnda tumescens,
Ægeas hiemes, temnis & Ionias.

Nil Vega clare times, tibi dum fauet æthere ab æleo
Qui cælo, terris imperat, atque mari.

(Vera quidem si Musa canit) victoria fœlix,
Digna tua imponet laurea fere a rati.

A te nam victis immanibus vndique monstris,
Lux tua percurrit Solis veramque domum.

Quid

*Quid nam de Alcide cecinissent postera sacra,
Sinon immanem perdormiſſer aprum.
Inclyte vir, quâ tendis iter, quâ lumina flectis,
Pergratus populis commoda mille paras.*

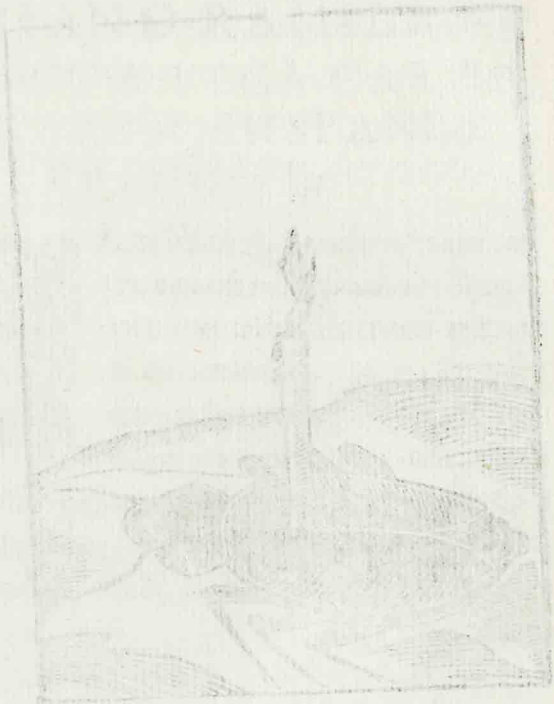
R. P. F. LVCÆ MONTROYÆ,
Historiographi, & Concionatoris sacri
Ordinis Minimorum.

SVBLIME Hispani nostri vatis, & floridum ingenium, natiua ornatum cultura nebulones incusent. Quid? At Hercle illum mirificum Apollinis cultorem vehunt ad æthera virtus, nobilitas, facundia. Inter omnes certè vates tantum caput extulit,

Quantum lenta solent inter viburna cupressi.

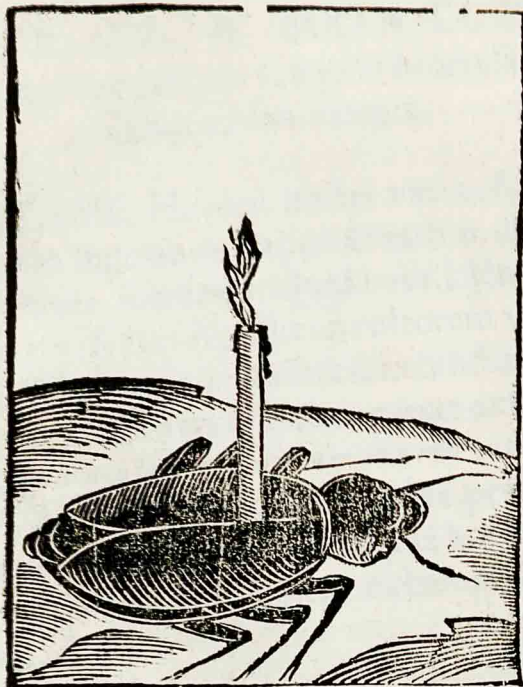
O fœlicem Hesperiam, cuius prata rore Carpij fœcundata rident, cuius horti tot floribus dulcissimos odores exhalantibus fragrant, &c.

2NO SE LVMINE PRODIT.

Propter hanc causam
non potest huiusmodi
luminis hanc

SVO SE LVMINE PRODIT.

*Cur pueri dorso scarabei lumina figunt,
Nonne satis sese prodit odore suo?*

EXPOSTVLATIO
 SPONGIAE A PETRO
 TVRRIANO RAMILA, &c.
 PRO LVPO A VEGA CARPIO,
 POETARVM HISPANIÆ
 PRINCIPLE.

EMPER Ego auditor tantum
 nunquam ne reponam? Sem-
 per inquam allatrare virtu-
 ti calumniam patiar, & mē-
 dacia impunē pervulgus ia-
 ctata pleno lioris theatro
 ventilari? Videam tantā inuidiæ atrocitate
 distringi stylum, & ea Doctorum fronti
 stigmata inuri, quæ potius vltionis admo-
 neant, quàm veniæ, & eadem incude non
 recudam? Audiã denique LVPVM A VE-
 GA Poetarum HISPANIÆ Principem,
 conuitorum plaustris, & vt Comicus di-
 ceret, mordicibus à nescio quo Grammati-
 corum fabula impeti, & silentio diutius in-
 dulgebo? Audiat licet forti animo calumniã-
 tium voces, quidam apud Philosophum Ro-
 manum

EXPOSTVLATIO

manum Demetrius rideat maleuolorum inuidias, & cassas Xantippes pluuias, ceu vana puerorum *μορμολυκῆα*, suggillet Socrates: ego certè has fædas, & ominosas aues, candidos LVPI nostri mores, suis impuris vnguibus vellicare nunquam feram, nunquam patiar, nunquam finam. Quicquid constantiæ propugnatores dicant, indignationi non ignoscam, magis æternitati litaturus, si iusto dolori ex aduersarij calumnijs cõcepto, hac expostulatione parentem, quàm si mihi taciturnitatem indicã. Sed ne maleuolentiæ tuæ focij me pro LVPO solummodo stetisse dicant tibi verò iuratas inimicitias indixisse, vtriusque mores & scripta, omnium oculis, tanquam in tabula subijciam, vt si forte me LVPVM à scriptorum tuorum inuidia vindicare, & in te seuerioris styli lege quæsisse videant, id me non præpostero fecisse iudicio, sed iusta adductum iracundiã cognoscant. Enim verò quis *tam patiens, tam ferreus, vt teneat se?* & te non ad pistrinum, vel ad *ferricripinas insulas* amandet, *vbiviuos homines mortui incurstant boues*. Qui ne verbo quidem vnquam à LVPO violatus, ne minima quidem iniuriæ umbra læsus, illum in arenam

pro-

prouocare sustinuiti, & è latebris, quæ non dicam exprimere, sed ne adumbrare quidem poteris, ignobili inuidia opprimere conatus es, quamquam id fortasse nõ tuo, sed aliorum quorũdam consilio factũ est, qui in Doctorũ omnium criminationem intenti Virum omni laude maiorẽ in odiũ tuum subornarunt. Infusa quædã hominũ natio, quæ animi liuore faucia, quos prouocare non audet, alienis armis nititur oppugnare: sed quicquid sit, siue tu illorũ votis parasitari sponsia tua uoueris, siue tibi aliquod nomen supra Heroftrati facinus è mortaliũ memoria expungẽdum, ex tam audaci libertate adpromiseris, in incertũ consilia tua direxisti. nam nescis, ignare, nescis, quam extra omne inuidiæ delictum noster VEGA sit positus? nescis id in eũ posse calũniã, quod in Solẽ nebule possũt, vt de virtute dixit Seneca. Nosti fortasse (sed quid est quod noueris) Catonem gentis Porciæ ducem? quot porrò criminationũ monstris, & simultatibus appetitus est? nunquam tamen cõdemnatus. Idem de VEGA cogita, qui ex quò primis eruditionis suæ initijs sibi nominis, & famæ fastigium extruxit, hostes semper habuit, collatis sem-

EXPOSTVLATIO

per signis decertauit, at nunquam herbam porrexit, sed suarum semper victoriarum manubijs Hispaniæ ærarium instar alterius Cæsaris nobilitauit. Ille, ille, sed quid ieiunam tanto viro laudem ex sterili ingenij mei pascuo attexere cōnor, cum satis natiuo suo splendore luceat, satis virtutum suarum, & eruditionis dotibus omnes in stuporem sui rapiat. Omnium mihi instar sit dicere eum vnanimi totius Hispaniæ suffragio Phœnicem honoris causa nominatum. Quid enim externas Italiæ, Galliæ, ceterarumque Orbis terrarum nationes recenseam, quæ cum variæ cognitionis, tum comicæ facundiæ meritam illi palmam concesserunt. Sed vt in regno literario non desunt semper homines *αγευστοι*, quibus omnis doctrinæ laus hircū aut alium sapit, tu omnis arrosor eruditæ scriptiōnis, ex inuidiæ sipario, tamquam Deus ex machina prodijisti, vt hunc tot palmarum Athletam, eā præcipuè parte, quæ vel maxime poterat, euerteres, & in Orchestra inter equites sedentem ad infima caueæ subsellia, nouus designator detruderes: quòd quidem à te fieri non posse præuidisti nisi sagacis instar canis, omnia ipsius vestigia re-
geres,

geres, & hinc inde errores aliquos, aut frustrationes *commentariorum* ipsius, (quæ commenta dicere ni fallor voluisti) peragratis latebris indagares. O vafrum ingenij satyrici acumen, omnia ad perfectæ scientiæ legem cogere circa minimas vocularum syllabas triumphare, & omnibus pro libidine abuti! Quis amabo musarū ocelle, ita in scientiarum arce pedem fixit, vt non aliquando cespitante vestigio laberetur? quis autem hac tempestate sibi ad Parnassum iter strauit, qui non ex alterutro montis iugo infedissimos errores, & turpem aliquando nominis ignominiam rueret? Præcipitium illud est, & Carybdis tantorum lapsu notabilis, vt nullum hucusque repertum esse putem, qui eam illæso pede superarit. Produci mihi è singulis ætatibus homines, & ede mihi aliquem, *Qui viam viderit, qua iretur ad Carmen, aut viam non timuerit calcare.* Et vis è triuio magistelle VEGAM inter tot Epicæ, Comicæ, & vt vno verbo multa complectar omnigenæ poeseos aceruos, quos ad posteritatem propagauit, nihil humani passum esse, sed semper in stadio currentem rectis orbitis in hæsisse. Cal-

cum

EXPOSTVLATIO

cum planè hominis ingenium, qui omnia ex
φιλαυτία, sua metiēs neminem inter literatos
 nomen habere existimat, nisi eum, qui a
 Criticorum obelis, & omni censuræ feue-
 ritate sit immunis. Si saltem tralatitia qua-
 dam, humanitate bona cum malis æquali iu-
 dicij lance iuxta Persarum morem pensi-
 tasses, mitiùs actum esset, sed ita Andabata-
 rum more, clausis liuore oculis omnia ad
 examinis tui trutinam castigasti, vt ijs etiã
 nigrum theta præfigeres, quibus æquus re-
 rum æstimator salutarem literam indulsi-
 set. Sed *ὀ ἐλέγχεις* Te, ades dum positis tan-
 tillum inuidiæ tuæ ventis, quibus initijs
 amabo inter te, & VEGAM tot odia creue-
 runt? quibus incrementis sunt adulta? quod
 tam atrox in te facinus admisit, vt sic illum
 impuris manibus contrectes, & inuectiua,
 vt ais virulenta famam ipsius impunè taxa-
 re non verearis? Sed quid cum hac bellua
 disputo, quæ vitreas tantum fractas loqui-
 tur, & somniorum interpretamenta? quasi
 non satis superq; omnibus notum esset tan-
 tam esse eius animi cacochymiam, vt nul-
 lus sit, qui vel musas à limine (quod aiunt)
 salutarit, ad cuius æmulationem non accen-
 datur,

datur, nullum quē obelis suis, & veribus nō configat, nullum denique ex doctorum confessu cuius capiti non insultet? testem hic IOSEPHVM SALAMaduoco, virū in quonobilitatē literis pari vinculo sociatam veneror, quem tu toties ore tuo ferreo indignis modis lacerasti, cuius diatribam de calculorum vsu veteri, quam auaro nimis sinu reconditam habet atramento futorio collutulasti, cuius denique doctas in Petronium notas, quas hianti ore cūcti musarum alumni exoptant, Pastoritia fistula excepisti. Sed ne fors me tibi lector quicquam putes affingere en epistolam, qua Salam supinæ ignorantiae infimulat, & eius de calculis diatribam explodit. vide, lege,

TVRRIANI EPISTOLA.

Literato & illustri Viro S.

NON DVX Appollinem accesseras exco-
 rti-
 na sciscitanti, immo & oscitanti responsurum,
 & per inuios calculorum tramites sub luce deuianti,
 maligna auxiliaturum (Toletum dico) quem varia
 Criticorum lectione diligentem, sermonis puritate
 diseruū. & vt vno perstringam verbo, Prisciani sti-
 gma-

EXPOSTULATIO

*igmatarium militem, Stigmatiam, vel Stigmati-
cum dixisses, si probatos Authores confu-
huisses, sed effudisti quidquid in buccam ve-
nit, vt Virum supra omnem inuidiam posi-
tum, etiam calamo tuo vellicares.*

*Præsentem tantum videris compellare, cum ad
me detulit illud nescio quis, nec non multum te illi
conquestum de nostro Emanuele, strenuo Musarũ
propugnatore, haud iturus inficias, cum expertus
non semel illius ingenium, vario literarum congressu
tui admiratione, & astantium progressu: ac de me
simul, qui vna cum ipso, vt primũ Complutensi de-
cessisset palaestra, huncque appellerẽ portum a stuã-
tem, sanẽ et si in altum procedere nauigaturos teme-
rẽ eius pelliciat malacia te ire decreueram salutariũ.*

*Accidit ex sententia, nec permissimus quidem, vt
optata manibus elaboretur occasio. Post aulica ta-
men verba, comitatem, bonamq; indolem redolen-
tia, fucato lenocinio, quibus callidior se insinuaret
serpens, & virus lethale euomeret.*

O Scorpionem perniciosum! qui cauda
blanditur, vt venena securius excutiat.

*Inexpectatus deprompsit noster Emanuel tuorũ
calculorum diatriba a fercula.*

Verbum nouum, & ante hãc diem inuaditũ,
Diatribata fercula, quis hoc vidit? Quis legit?

Certe

SPONGIÆ.

5

Certe non hoc ad præscriptum Horatij,

— *Licuit, semperque licebit,*

Signatum præsentem nota procludere verbum.

Sed tu hæc longe citiùs, calamo soles excutere, quàm asparagi coquantur.

Tunc nec

Audio Parræ recinentis omen.

Ex quo satis mihi persuasum lautum conuiuium, laetucis inchoandum.

De quo Petronianus concena dicat, nihil in eo boni esse.

Recusavi non semel (Deum ipsum testor) verùm elaboravi, ut sua tenaci desisteret sententia. Suspicabar enim malevolentiam ex beniuolentia, ex mira animi tranquillitate, iram non solum excitandã sed inflammandam insuperabilem. Ambit laudare multùm sibi Natura hominum, non frustratim canino dente dilacerari. Solæcifas ut soles, nec audis pueros in scholis declamãtes, Laudari se, non sibi.

Cum ille tandem non solum animo tui inuisendi sed exponendi ob oculos Schedarum merces, & à tito Viro valde alienas, quippè non putidas, haud arte politas, nulla constãt iudicij structura compositas, nec ut tu mente laborares bile absit, absit, sed ut

B

pru-

EXPOSTVLATIO

prudenter admonitus, ex eis decuteres fuliginem,
pumice aquares tubercula, & adamuſſim Grāma
tices perpendiculo corrigendas, committere non gra
uarere. Quam aliter! excauisti, subito exarſi
ſi, vt malam quiſque de te imbiberet opinionē, cum
non

— ſapienter idem

Contraſas vento nimiū ſecundo,

Turgida vela.

At verò cum animaduertiſſem, non leuia cēſenda
qua doſte, et ſi amarulēto tibi adnotata calamo obie
cerat candida nota vir, & cachinnari te non deſi
ſtere, eſſedumq; aptari curſim iubere, vt impēdens
periculum ſubter fugeres, me quē nutantem trahere
diu Lucilij reconditum admodum, ac penē abdi
ſum locum, cui te facem prætuliffē audacter pro
clamare non deſiſtis, quin tanto lumine oculorum
acies perſtringeretur abacta caligine, cum ex te
vno, vt ſpoponderas arcanum ſenſum, & inquirere,
& vnico inſpicere intuitu deſiderarem, renueſti ta
men, neque inoffenſo pede, obſcurioribusque
illum tenebris offudiſti.

Tu certe omnia ita tenebris pluſquam
cimmerijs offundis, vt tibi idem dici poſ
ſit, quod cuidam apud Quintilianum, ſi nō
vis intelligi, tace.

Hinc

Hinc irrepserat suspicio, qua tuam iniectam animo spem propellebat, urgebatque maiori quadam vi, ne percontari diffiderem, quid esset in causa, quod in aquato calce pavimento, dum ad numerum fallere nixus, consideres turpiter sine numero, ut

Dumofis calculus aruis.

Tua invidentis formæ aliquantulum fama deturparet conuicerat te, nunc verò adnegas: aßeris enim, ut te ipsum tuearis, oratiunculam non ex verbo sibi infinitum adiungere, sed ex quodam substantiuo pendere, cum esset venustius residem animum præferre,

Aliquando bonus dormitat Homerus.

Nec nostram insontem argueres molestiam, lege, perlege, tua illa sunt, nō nostra: quod si non occallueris, quippè author turpi inurendus nota. Expendas modo an mera nuga sint, quod fatearis oportet, cū omne prorsus excludant vinculum orationis? an quod sine rubore nunquam audebo dicere solacismus?

Ausus es tamen facere solacismus, cū de Solacismo imprudēter argutaris: quis enim hoc non videat? Audebo dicere solacismus, pro solacismus?

EXPOSTVLATIO

Elige, selige, supplex tamen exoro, ne ad Toletum consulendum recurras, quia mihi exopranti diem indixeris, suggillat a demonstrabo, ni dedigneris, mitto alia, quae ad Grammaticos spectant, quippè devocibus sic Ethnicos Philosophos illos describens, Grammaticus circa curam vocis versatur, & ut longissimè fines suos proferat circa carmina, circa historias hinc te ipsum colligere potui, & alios, qui leviter humanioribus literis delibuti, veram cuiusque scientiae noticiam sibi vindicant arroganter. Ad alia mea recurreret oratio, nisi nauseam pertimescerem tuam, sunt enim magni ponderis.

Omnibus ita nauseam moues, ut nullum fore existimem, qui te ad scombros non rejiciat, ideò pluribus annotandis non immeror.

Quae non ut taxem, sed ut efformes iterum enixè contendo, ne indecorum ut lepidè Venusinus.

Et male tornatos incudi reddere versus. Quod melius quisque sanae mentis iudicabit, quam temerariè exponere Criticorum immanitati. Expungunt literulam, dilacerant sensum, & subsannato vulnere cruentam adhibent manum, neque exhibent medicinam: oppugnas te, nec propugnas varijs in locis, praesertim cum Scythicam, & Creticam calculorum consuetudinem Romanis inductam problema-

blematicè affirmes, nec aliquod deducas assertum, aptius ergo caligo (hic perdens homines) siste paulisper gradum non doctrina, quam circumual-laueras, tot authorum farragine obuersari cognoscis? Si succussanti numero, & pedestri dictione iocari liceat, calculos ipsis Romanorum tumulis, vnâ cum cadaueribus obrucos asseruisti. Indeque in Hispaniam profluxisse. Cur tibi metipsi grauis solûm ad Scythas adstruis alluisse? Quid clarius? Scylum uertas.

Sic nonum calculus premetur in annum.

Deest Aristeneti locus tibi ipsi pugnans, maturius rem consideres, hæc supersint, nam si de Erythreo mari de Indica plaga, quam asseris gemmis esse affluentem, cum hac in re nullus hæsitauerit vnquam, & tu longum tæxis parergon.

Illud plane Parergon ita erudite tractauit, ut nullus non ergon esse iudicet, sed quis tuas nugas moretur, nisi morari velit prima syllaba producta, ut lepidè de Claudio dicebat Nero.

Immemor quæ etiam rudibus conspicua sunt, pars scilicet topica, sic Sophie Princeps.

At non sic Priscianus, & omnes Grammatici, qui nos luce meridiana clarius docent, immemorem genitiuo seruire, non autem no-

EXPOSTVLATIO

minatiuo, vnde dicendū esse discēs, *Immemor
paris, non pars.*

*Haud argumentis indiget, quibus fidem facias,
sed hæc ad alios, a te ornatissime vir, hoc opus ocu-
lata, imo & mordaci lima macerari, & mihi de
tuo obsequio multa commendare. Vale. Ex Mu-
seo, postridie Kalend. Iulij. 1617.*

Addictus iurè.

Magister Turrianus.

An non huic lector iures Dodonæum odio-
rum ebullire fontem?

— *Tanto mucrone minatur?*

Ita efferuescit iracundia, & conuicijs ve-
litatur? de solæcismis enim, & dictionis bar-
barie taceo, quæ cachinnū potiusquam in-
dignationem moueat. hæc sit tibi quasi cani-
næ facundiæ promulsis, aliud epistolare frag-
mentum tibi tanquam lautius ferculum ap-
ponerem, quod mihi a FRANCISCO
LOPIO Aquilario viro admodum literato
(ne plura de laudibus ipsius dicam) Valen-
tiam missum est, in quo dentes, in mores a-
cuit, & in Salam maledicētiae virus intimat,
nisi vna fidelia quasi duos dealbans parie-
tes argumenti quod ipse mihi præscripsi cā-
cellos

cellos transilire, nam

ducum taceo duces

quos ille indignanti calamo perfodere non erubuit. Deus bone! quoties Matriti Athenæ ad insanas ipsius calumnias obstupuerunt, quoties doctorum famam in discrimen & periculum adduxit, doctorum inquam, quorum nomina in medium etiamnum spirantia possem producere nisi modestiam illorum & patientiam læsam iri pertimescerem. Venio ad præclaram tuam Spōgiam, qua te melius, quam vlla alia re tui nominis auspicijs prælusisse censes, quod ea nimirum non hominis vnius, sed femonis, aut demonij, præ quo ceteri tanquam vmbrae terrenæ volitamus, scripta delere aggressus sis, qua in re ne me stricto tecum iure putes agere non in abditos nugalium tuorum recessus sedulus censor inquiram breuiter tantum per maledicentię campum vagabor, & vbi vires suas iniquitas conduxerit, ibi crudo cęstu pugna bo, & nullo negotio mendaciorum tuorum affanias prosternam; sed vnde primũ ordiar? aut quo te destinato ictu vulnerabo? nam quocunque per spongiam tuam oculos iniicio, ludicra mihi insanix scena obuersatur,

in

EXPOSTVLATIO

in qua ignores risum ne difficilius sit, quam iracundiam tenere. Nam hinc decumana inuidiæ tuæ tempestas mihi bilem mouet illinc ingentes notæ, quas sermonis tui barbariæ æui prisca grammaticis inuris, & dispersa per integras paginas *λαπισματα*, renitenti risum eblandiuntur, & extundunt. Iam e lumbis stylus languens, varius, vbique sibi dissimilis, & confusa verborum tuorum series, quæ inscitiam tuam palam arguit, a qua non commiserationem deprecetur, *In metricatorem*, inquis. *Vulgi sententia primum spongia & responsio nani's quas iactat, tam in orchestra sedens quam in sipario ludens.* preclarum fanè prothyraeum, & encausto murice odignum, *Metricatorem* vocat VEGAM nostrum loquax Grammaticaster, neque enim curat Cymbriçè loquatur, an Vtropicè, nec etiam defudat in allegorijs, aut metaphoris, sed *σκέψην σκέψην λέγει.* *Vulgi sententia.* Musæ vestram fidem! Eum dicis vulgi sententia poetam esse quem postea facis in *Orchestra sedentem*? Quis te à ratione relictum esse non putet, qui te ipsum gladio tuo sic iugulas. Cui autem ludo vis eum in *Sipario ludere*? An non cum Claudio alea pertuso fritillo, vt fugientes fem-

Temper tesseras quærat, & nihil proficiat?
 Certè vel te non capio, vel meras cucurbitas appingis. Sed hic soli habent Critici, in quo largè delicientur: nam illorum teatro drama suum dedicauit noster scurra, nimirum,

Virturus Genium debet habere liber.

Sed lubet paulum scire, quodnam sit illud *Criticorum Theatrum*, & qui nam hunc sibi titulum, si dijs placet, in Republica literaria præfigant? An non fortasse ventosissima, & futilissima omnium, qui literas tractât Criticorum graculorum natio, non solum liberalium artium, sed etiam omnis ciuilitatis, & humanitatis expers, quæ nullum librum potest instituere, nisi eum à contumelia incipiat, & in contumelia terminet, vt optime Scaliger, quosdâ sciolos exagitat, inter quos Critici nostri monitor, Socratis nostri Genius, non postremū obtinet locum, qui cum prorsus sit in literis hospes & peregrinus, se solum perfectam demum Critices cognitionem attigisse, solum se cum antiquis sapere putat, & loqui, si quædam in aliqua tonstrina, aut angiportu ineptæ ambitionis verba dixerit, nec sentit, proh dolor! se vanis

EXPOSTVLATIO

exercitum laboribus in indaganda Geniorum natura fortunas suas, geniumque defraudare. At de ipso amica exprobratione molior, vt illotas a Genio tam impurè contrectando manus amoueat, vel saltem moneo, nesit in alienos mores tam rigidus, & dica x Arystarchus, nec digna commendatione scripta maligno peruersæ naturæ vitio traducat. Alij sunt etiam eiusdem farinae homines, qui se eò solùm Criticos esse censent, quod alienæ famæ, doctrinæque inuidi, Salmonea in excelsas pyramides fulmina incutere conātur, dùm interim referunt, quod imbelles apiculæ, quæ ad primos stimulorum impetus moriuntur, sed eos perstringere nihil moror, cùm eos satis, superq; VEGA in epistola liminari, libelli de Fidei triumpho, nuper ab eo euulgati infami digito indicarit quam ego tibi latia donatam dictione à SIMONE Chiauello, adolescēte supra ætatis captum erudito, subiicerem, nisi me sequens verborum nouitas ad se raperet, *Trepus Ruitanus Lamira*, loqueris antigerio, cū Euandri matrem: nam te medius fidius vix ipse sapiens Numa intelligat, nisi consuetis Ageriæ vaticinijs. Si pro Trepo Tripodem

di-

dixisses, nullus non oraculum aliquod esse credidisset, sed pupi in scholis male confutas fraudes tuas detexerunt. Quidam te in Bonarscij mētem non secus ac Homerus in Ennij animam commigrasse dictitarunt, ex quo egregium illud celandi nominis inuentum, vt & alias complures symbolas, ex quibus conuiuium tuum instrueres, corrasisti. Quid plura? Omnes te PETRVM TURRIANVM RAMILA vna voce pronuntiarunt, quod nisi credis, hoc tibi Epygramma anonymi cuiusdā eius rei fidem faciat.

*Adulterinum nomen inuehis chartis
Calumniarum tela clanculum vibrans,
Trepumque Petrosubdis, & Ruitanum
Pro Turriano dicis, hoc putas nesci?
Times iocantum sibilos pusillorum.*

Mancum esset, & mutilum tuum nomen, nisi illud titulorum mole obruisses, dūm ais, *Acerrimus nota propugnator, quā inurit Hispaniam dicacissimus poetarum, quod immerentem laudet immodicē.* Hic esset quo tibi sculponeis os probè batuerem, si vellem omnes spongiæ tuæ apices religiosa sedulitate obseruare. Quis enim cuiusvis regionis indigenæ in crimen obijciat, quòd patriam immodicè laudet,

EXPOSTVLATIO

det, nisi qui Leberidis cæcitatem induerit.
 Sed te benignè interpretari cupio: nam si ca-
 cozeliam tuam noui immerentem ad VE-
 G A M refers, quem cum alia re non possis
 destinato *θεαο υστρουλιας*. telo vulnerare contē-
 dis, vt infra positum splendore tuo prægra-
 ues, nec enim te pudet illum vincere? vt de
 Philomena dicebat Menander, non tamen
 vinctes, sed ipse in ignorantia tua triumphat.
 bit.

Excusimus iam vniuersalem spongię tuę
 titulum, alius occurrit, quem maior iste tan-
 quam oneraria lembum agit. *Iusta* nimirum
Authoris querela (si vel vmbra æquitatis ha-
 bere potes) *in vatē audaciorem Prometheus*, quod
 planè conuitium tibi longè melius conue-
 nit, qui supra fabulosam Promethei audaciã
 tanti ingenij lumen ferula tua, si non furari
 certè conatus es extinguere. Sed expendamus
 illud antelogium tuum, siue querelam,
 vt vocas, nã melius illam diras, aut fatyram
 indiget asses, cum non querentis voces, sed
 iurgantis conuitia complectatur. *Ne diutiùs*
(inquit) me caperata intuearis fronte, & petulan-
ti ardore irruas in me, etiamsi non cognouerit, in
malos asperrimus parata collere cornua.

Turba poetarū mecū hūc Heliconā mouete
 Et mecum iuncta currite ad arma manu,
 Bos ille fœnum habet in cornu.

Dicite Io nobis hic ferendus aper,
 Perge *In animum induxi meum ut iram deponas
 aliquamculum, non solum verbis quæ solent hinc, &
 illinc tanquam ludibria vento exagitari, sed hac vi-
 rulenta inuectiua, tuâ iam diu commentaria vulga-
 ra theatro taxare prudenter.* Candidè hic men-
 tem tuam aperis si solum VEGÆ musam
 incestare, & veneno tuo perfundere sit ani-
 mus, sed! O cæcam calumniandi libidinem!
 iam exorbitas, iam ab instituto deflectis, &
 ad mores tuam conuertis amentiam. quid
 hæc enim sibi volunt? *ut nî simul cum pudore
 exusti mentem quæ te debachantem admiramur?*

Cum similes Curios, & bachanalia viuas.
 Et ipsis præceptis, quæ misera refugit plebecula po-
 tius quam audio exhausto animo, cum te prurigne
 infectū esse videat nō superantem vitæ candore Hy-
 perboræas niues. Hic omnia pudoris claustra
 perfringis, hic totus non Phæbi, sed Bachi
 furore exætuas, nec mirum, nam id sæpe
 Romulidis contingit, ut
 Saruri inter pocula quærant

Quid Dia poemata narrent.

Cete.

EXPOSTVLATIO

Ceterum quæ nam illa prurigo est, qua ipsius animum plebecula infectum esse videt? quâdo illum quæsito religionis fucos Curios simulantem vidisti? quando denique in luxu bachanalium ne potantem? cauit olim edito Imperator quidam, nequis ferro nisi in agricultura vteretur, vellem certè, vt tibi tanquam regio decreto solū in VEGÆ opera, non autem in candidos mores styli atrocitatem exerere liceret, sed age, prosequere, nam de tuæ dictionis striligine, de solæcis quid loquar? quos longè citius calamo excutis quam *vulpes pyrum comest*, vt Plautino adagio vtar. *Qui vitia aliorum carpit illis ipse carere debet sic eloquentia parens, vnde ortum duxisse arbitror tritū vctustate prouerbium.* Hoc Erasmus & omnes adagiorum scriptores negant, tu euince, & solem saluis oculis intueri. *qui effrenatam & luxuriantem compescit iuuentutem Eschicis, & Politicis effrontem dedecuit esse semper, sic carmina effundenda censeo, non quæ blādam inspirent Venerem, & lethale infundant venenum, & quasi Syrenum concentus, dum alliciunt, pelliciunt, & hoc mundi procellosum enauigantes mare ad interitum detrudant illachrymandum.*

Posuere hic paulisper dementiæ tuæ venti,
iam

iam sententiosus es, & qui πολεικὸς ante fue-
 ras, iam πολιτικὸς euadis, *Reipublicæ quidem*
prurigo immedicabilis sat cognouisse dolenti, cum te-
terrima hac lues. potentioribus herbis, & sapientio-
ri indigeat Æsculapio. illi solùm medicandam lu-
bens relinquo. μηδ' ἐν ἀγῶνι inquebat ille, hic pla-
 nè nimium sapias, dum sub hac fictæ sapien-
 tiæ larua serpentis instar virus spargis. *No-*
stra ad te iam spicula utinam Lycambeo madentia,
sanguine, ne inultus, ut flere puer adigar. Penitus
 frontem explicas, & dicacitatis tuæ genium
 declaras, nec euitas interim odiosam ver-
 borum battologiam, quam centies iam ite-
 rasti, mihi oppido Crambe bis cocta mors
 est. *Duo tamen ex te maximè cuperem obtinere,*
sic tantùm mihi in pre tam difficili vindicare possum
 Possem, diceres, si pure loqui posses, sed quæ
 nam illa duo sunt, quæ tantopere desideras?
Primum, ne tandiù fallacem umbram persequens ve-
ritati lumen fastidiense exterarum nationum ap-
plausui fideres tantum. Ergò nationes externæ
 non verè illi applaudunt, sed adulatione fi-
 cta gratulantur? Ergò nesciunt illi tuo iudi-
 cio: cæci quid agant, dum huius viri delicias
 admirantur.

Mirati minus Atticas alumnos?

Sed

EXPOSTVLATIO

Sed conuincat te, vel illud **LVDOVICVS TOLETI TRIBALDI** viri eruditissimi, quem omnes tanti faciunt, vt ipsius auctoritatem defugere non possis. Illud inquam elogium ad **VEGAM**, quod cum alijs plerisque doctissimorum totius Hispaniæ virorum defensionem istam coronabit, vbi sic dytichū ad amici gratiam comparatum profert,

Te legit Ausonius, Gallus, Germanus, & Anglus.

Te stupet & nostri Musa beata Tugi.

Dic etiam fractor sediliorum ipsum frigidā suffundere. *Et Italia precipue, quæ tantosimmo realiter decorandos prædicatione progenit viros, Phæbi plenos furore, quorum impressa vestigia, nec premere tibi anhelati, nec Caballino fonte labra prolucere vnquam concessum.* Omnino Rethorices ignorantia, vel tyrociniō peccas, cū tam male hypothēsīm reducās ad thēsīm. Nam in hypothēsī somnia, in thēsī autē loqueris de liramenta. Quanta enim absurditas est, præcipuos totius Italiæ viros in argumētū adducere, vt ipsa de exterorū laudibus fileat? vt quia Virgiliū educavit, Martialē despiciat, & vt sit derecērioribus sermo, quia Sincerū, Aristum, Tassum, secundo partu substulit, Boscanum non laudet, improbet Garfiam Las-

sum,

fum, LVPVM deniq; a VEGA è poeticis
 cancellis eliminat, explodat, exhibilet? *Quã-*
uis huius tempestatis oloribus mirificè concinenti-
bus nec conferrè tantum ausus, sed etiam gracili
avena superare contenderis. Hic minus mordax
 es quam putes; hæc enim cui non laudabilis
 est contentio? quis animorum ad magna fur
 gentium esse non dicat, viros magnos non
 adumbrare tatum, verum etiam exprimere
 conari? sed miror locutionem tuam nouam
 superare, *Oloribus* pro *Olores*, dignus certè in
 cuius scapulas virgidemiã depluat Priscia-
 nus. *O cæca mens! quid Sincerè bucolicis mains?*
quid Ariosti diuini præstantius ingenio? quid Tassi
animata grauius tubæ clangore? nil sanè. O te
 longè ab inuidia cæciorem, si hoc LVPVM
 negare putas: nam quis vnquam illum diui-
 nis hisce oloribus vel per somnium audiit
 obstrepentem? imo quis non extra laudum
 humanarum terminos extollentem? neque
 immeritò, quis enim o Musarum ocelli a ve-
 stris elogijs sibi tēperet, qui amānitate poe-
 tica Italiæ cāpos ad miraculum exornastis
 qui si quid in heroicis arduum in tragediā
 cothurnatum, in bucolicis simplex diuino
 ingenij vestri acumine attigistis? liceat mihi

EXPOSTVLATIO

vicarias hæc VEGÆ laudes vobis adscribere, quas ipse indignus haud aggredior, ne vestros cineres violem, aut humili voce sim peccaturus in Manes. *Et tu omni deposito rubore amens certè cum his perstreptenti calamo inire certamen non recusasti, vt explodēdus sibilis ab omnibus exciperere.* De te dici potest quod est in veteri prouerbio, semper demēs nam semper deliria, sēper mēdacìa blateras. quādo enim cum illis nobilibus athleticis congressus, aut vbi? num fortè vis in campis Gurgustidonijs?

Vbi erat imperator summus Neptuni nepos?
 Quando autem non illorum vestigia adorauit? sed quia illos ad omnium stuporem imitatus est, tu qui id ferre non potes, in æmulā inuidiam assurgis, & in scirpo nodū quæris. At perge mi homo, perge, si quid supersit in hac tua querela, quod tibi calumniæ nausæa moueat, effunde, nisi fortè iam omnia in sinum tuum effudisti. Propera confestim in Arcadiam, certè non vacuus incedes, sed probè mendaciorum clitellis oneratus, & illic optimè tecum agetur, siquidem Ambrosiæ fœnum præfers, & cum asellis stramēta mauiis, quàm aurum. *Arcadiæ cartule Cimolia illi-*

nuntur creta. O te canterium in porta, cur enim nō etiam Eretria, Sarda, Selinusia, Umblica, & alijs etiam Cretæ generibus, quæ à Plinio poterat depromere, hanc purpuram, bone fullo, tingebas? Sed dii, deæque vt immoderata calumniandi libido, miseros homines excæcat, quibus ipsæ etiam virtutis, & laudum tessera, in maligna malevolentia instrumenta vertuntur. Ignorabas enim sola laude & honore digna tantūmodo Creta signari? Nigri coloris notas, Pythagoram ignominia adiudicasse? sed quis non dicat.

Ille prius Creta mox hæc carbone notasti?

Cum leget hæc sequentia, *Sylvestrem imitatus musam, et si tam præclarum exemplar imitandum obseruaretur, subito ignorantia caligine circumfusis infantulire cœpisti.* Infantat plane Nebulo iste, vt ipsum obiter emolliam, & Tertulliani verbo utar, dūm hæc lallantis instar pupi vix bene semitertiata verba balbutit. Nam quid est, quod in hoc bucolico poemate desiderari possit? An libera & ligata versuum facundia? At hic nihil, nisi ad veram poëtices normam expressum est. Nihil nisi fonte, & fronte sudatum. An fortasse fragantes flosculorum delicia, quibus pastoriciij versus or

EXPOSTVLATIO

nari cupiunt! At hic supra decantatos Alcinoui hortos ridet amœnitas. Quid igitur? Inobseruatæ forsan bucolici carminis leges? hic triumphat aduersarius, hic regnat,

— *Ille sciat in aula,*

Sed quoquo?

— *Desine peruicax,*

Magna modis tenuare paruis.

Præmatura est tam inopinatæ victoriæ lætitia, cum non defuturus sit, qui hæc tibi laurum præripiat, & tumidas futilium rationū tuarum bullas nullo negotio dissoluat. Nam age, *Et inducis gregis custodes, syderum cursus, rerum primordia, natura vicissitudines. temporum ancipites euentus obseruātes, ut illis ingenti cachinno irrideam.* Non possum, quin ingēti cachinno irrideam locutionem tuam, Grammatistarum floscule, cuius nullus apud antiquos authores classicos vsus reperitur. Tua autē obiectio umbratica prorsus est, ac nulli momenti: nam quoties ipse poetarum Princeps in Eclogis suis pastores astrorum peritos facit? Sed tibi nouum fortasse videtur, quod bubulcis cæli cursus, & abditorum nature sciētiam attexat, sed id non errori, sed arti imputa, cuius beneficio potentissimos Hispaniæ

Prin

Principes, efficto bubulcorū nomine in carmen inducit. Quam enim absurdum esset, & omnium auribus ingratum, hos Principes licet pastoriciū indutos amiculum, plebeia quædam è bubsequis, & è crate faginea mendicata colloquia inter se agitare. Neque est etiam quod ijs male proposita esse præmia crimineris, videlicet, *Scriniolum*, vt ais, *ex margarita callo affabrè factum horologium in dice fugacis temporis, demonstrante vestigia, & mal leoliictu tinnabulum percipientis, ministras mortis fideliter admonentis irreuocabiles.* Hæc enim sunt tua verba, quasi fefamo, & papauere sparsa. Nō est inquam quod decorum requiras, cūm LVPVS optime præmia, iuxta personarum dignitatem pōderarit, & quod hac tempestate præcipuum est scenæ & artificio feruerit. *Sed si attentè Maronem suauiter modulantem, si Parthenopes decus Sannazarum lectissimes assidue.* Quasi verò hi sub auena pastoritia veritatem aliquatenus adūbrassent, & non per fabulosa eclogarum commēta suos Damones, & Alphæfibeos ludentes inducerent. *Cūm poetarum maximo vitulam deposuisses, et si tantūm sorti exponere reformidares,*

Est tibi namque domi pater, est iniusta nouerca,

Quis

EXPOSTVLATIO

Bis die numerant ambo pecus alter & hædos.
 Hic ab instituto digrederis, & ea dicis quæ
 neque cælum, vt dicitur, neque terram, fa-
 tius erat videre, an ex omnibus numeris po-
 sterior ille versus constaret, cui tu vnã
 syllabam ademisti. *Saltem diceres,*

— pocula ponam

Fagina cælatum diuini opus Alcimedontis.

Lenta quibus torno facili superaddita vitis

Diffusos hedera vestit pallente corymbos

Nondum illi labra admouit sed condita seruo.

Hæc apta bubulcis.

Cur non breuius cum Trebellio dicebas
 discos corymbiatos, lances pampinatas, pa-
 teras hederatas proponendas. *Illã vero ciui-*
bus opulentibus excogitauit ambitio. Tuis certe
 erroribus.

Essent & vitis danda diurna tuis.

nam Augiæ stabulum velit expurgare, qui
 barbariei tuæ sterquilinia egerere. *Quis e-*
nim te pusillus non obtorto collo in ius ra-
piat, quod sic grammaticæ venustatem de-
turpes? simile est illud etiam tuum sequens,
Quod si vasa tua adnegat lingua vultus & gena-
rum rubor prodient manifestè. Cum prodent
 dicere debuisses. Iam reliqua, quæ hic cumu-

las

las sunt solitæ tuæ è schola cantilenæ, quibus si morari velim, vacuum penitus chartâ tuam relinquam.

Ad secundum comediæ tuæ actum venio in quo *Angelicam*, vt ais *vna litura occupas*, cum plures tamen in ijs, quæ aduersus illam obijcis, lituræ quam literæ reperiantur. Sed incipe. *Hæc in verecunda prolapsio potius tuam cõcitauit insaniam quam insolentem compressit audaciam, qui decoris iacturam non extimescunt facile cunctas difficultates absorbent imparia sibi imponentes pondera quin tentent prius, quid valeant humeri, quid ferre recusent. Haud aliter quasi metam feliciter completo cursu, & omnibus à tergo relittis attinges celebri Ludouici Lyra mirificè personanti.*

Forse altr' cantera con miglior plectro.

succedere eadem concinnitate de te existimare non dubitasti. Magnam tibi fane hæc VEGÆ Angelica facecit molestiam, magnū est tibi liuoris incentiuum, quò dtantam prouinciâ priuatis auspicijs susceperit: ideòque illum superbię arguis, & temeritatis accusas, quasi non omnibus hic campus pateret, quasi lusciniales suos cantus Ariosto sociare non auderet. Cùm hoc tot inferiorum virium va-

EXPOSTVLATIO

tes tentarint, cùm illi tot antiqui, tot recentiores ad hoc inuentum viam strauerint. An non Quintus Calaber relictas ab Homero spicas collegit, ex quibus derelictorum conflauit spicilegium? Et Marphæus non Maronis Æneidi extremã manum apposuit? Num denique ipse Ariostus hanc quasi posteritati Prouinciam demandauit? cùm dixit,

Forse altr' cantera, &c.

Sed opus inter nauticas angustias tam felici partu sublatum inter cautes, & vada tanta elaboratum industria inuidiam tibi commouit.

Mitto hic infinitum nugarum tuarum aceruum, in quo perpetua *ταυτολογία*, perpetuo styli, & barbarismorum vitio laboras. Hic tamen cristas tollis, dum ais: *Deest numerus, partium dispositio, ex quibus totum coalescit poema, sed hæc a te aliena valde cùm Peripateticorum gymnasia nunquam præseris, nequè eius limina salutaueris. Lepidè semper curua corrigis, & inuisionis materiam ut Cyclicus olim scriptor vidi exhibes popello.* (Tuis enim aliquando verbis vti placet.) Sed ades dum, vnde tibi constat, VEGAM Philosophiæ imperitum esse, audebis nè pedem pedi? Intuere in hoc Ange
lica

lice poemate sic intextas, admiraculum Philosophiæ spiras, vt vel renitentis lectoris animos, oculos ad se trahant, & ea tu tamē scripta Vulcano consecrare audes,

Infelicibus vsulanda lignis.

Angelicam dico, quam magis erocitant guttore discruciaſti, quam Roldanus illius tabescens cupidine persequi poterat. Quid ais, os impudens, Angelicam discruciauit, quam ita efflictiim à Rolando adamatam ad viuum expreſſit, vt nullus non istius descriptionis ſpectator, cum ipſo Rolando ipſius amore contabescat?

Draconæa Hispania dedecus opus obliteratur integrum. In formi huic libello insuisti alterum ineptiarum demore plenum, cum solū in festissimum Oceano Pyratam & barathro emersam belluam vastantem cuncta, & Occasus & Ortus preciosa sub Polo nauigantibus pericula ferro & incendio subripientem insudaueris carmine celebrare, quā imbecilem sub Philippo Regum potentissimo credideras.

Quidam olim Theodorus apud Plutarchum, de suis auditoribus querebatur, quòd eam quam dextra doctrinam subministrabat, sinistra reciperent, idem prorsus hic tibi TVRRIANE, contingit, qui integrum Dracon-

EXPOSTVLATIO

teæ carmen præpostero ordine inuertis, & su-
 pra dissipata Sybillæ folia confundis. Nam
 vbi sic in hoc opere infestam illã, vt ais, bel-
 luam laudauit, vt Amaia Hispaniæ nostræ
 Ducis famam minueret, vt ipsius victorias
 obscuraret, vt ipsa denique Hispania (quam
 imbellem ipsum credidisse affingis) dispen-
 dium pateretur. Nullibi planè, sed laudauit
 tamen: quippini? Si ex celebrata ipsius mag-
 nanimitate maius Amaia nomen exfurgit.
 Sic Maro ipsius Turni, sic Homerus Hecto-
 ris fortitudinem decantarunt, vt Æneæ, &
 Achillis victoriæ magis alienis laudibus cla-
 rescerent. Sed quid mirum, si omnia tibi pu-
 tent, cui nec ipse Iuppiter quidem placeat, vt
 nec alijs quibusdam, qui tecum *inoffensis ocu-
 lis* (vt ais) *obtutu inspiciunt Solis rotam*. De qui-
 bus meritò ipsius Amaia Manes expostula-
 re possent, quod sic eos per LVPL latus in-
 festent, cum eius tantum debeat versibus,
 quatum vel ipse Achilles Vati suo, cuius be-
 neficio æternitate donatus est. Nō immoror
 plerisque huius capitis quisquilijs, cum ma-
 gis studeam causam implere, quam pagi-
 nam.

Venio ad Epopeiam quartum funestæ
 tuæ

tux tragædiæ actum (nam foccum cothurno commutasti) in qua vires colligis pulverem multum moues, & cuiusdam instar vetulæ apud Plautum *magno conatu, magnas nugæ agis*; sed quid tandem? saxa, erunt sine vulnere ferientia ementiti fluctus quos vel minima rationum momenta repercutient. sed descendamus in campum, & pressius pedem cõferamus. Tu autem lector, qui huius pugnx sequester absidebis vide an mihi immeritò ex hac impari cõgressione palmam adpromittã? age igitur; *Si nõ multo maiorem cachinnationem concitasses tua insipida Epopeia quam leuigasse pumice, & vltima macerasse lima iactis impudenter.* Lege vltimos Epopeiæ versus, & videbis quam non inanes gloriolæ fumos aucupetur, sed tanquam carminis imperitus integrum opus ad piper amandet, & passas in Martium vuas. *Sustinissem equidem hæc Italia lumina, et si agrè amulari anxie te elaborasse, ac vero pene diuinum Tassum tua pedestri oratione futili ingenio, & balbutiente lingua præire, nec assequi tantum, nisi qui tecum Anticyras sit nauigaturus perpeti non grauabitur. O summa demencia!* Idem de Ariosto superius obiecisti, & conuitia vtrobique spargis, quæ te copæ

EXPOSTVLATIO

& λαχων πωλετες docuerunt. Didicisses primum, & postea hoc irremigabile exanasses petagus at cum ferulae nunquam supposueris manum infor mandus aliqua disciplina. (melius diceres vt in formareris.) Aquosum Orionem discincto tempestatis ense infestas nautis Pleiades euitare praesumpseras.

— Audis

*Iuppiter haec nec labra moues cum miterere vocem
Debueras vel marmoreus.*

Id circo L V P V S peritiam nauigandi ignorat quod ferulae nunquam nomen dederit? Vos vos hic adiuoco terra, marique illustres viri, qui nouos orbis nauigandi peritia pertentastis: vos iste tanquam nauigationis imperitos ad dementiae suae tribunal citat, eo quod manum ferulae non supposueritis. Sed dic amabo num ideò VEGAM mirari deberes, quod nulla magistrorum ope, nullo scholarum beneficio in tantum virum euaserit, quamquam grauiter admodum hallucinatis, cum is doctissimos totius Hispaniae viros in scholis audierit. O quoties **FRAANCISCVS SOLORZANVS** cum eo diem calamo doctiore fregit. O quoties totius Hispaniae doctissimi ipsius pollice ludentes

dentem Musas, cum voluptate senserunt.
Sed alius erit de his dicendi locus, pergo ad
alia.

*Aurem accommodes, dum pauca de multis spon-
gia subicere contendo, quæ in tuo tragico continen-
tur deliramento. In primis, si fas credere Philoso-
phæ Principi astruenti, vnam debere esse actionem,
vnum Ducem, non plures. Tu nec vna gaudes, mul-
tas agglomeras, nec Ricardum tantum in cælum vs-
que efferendum enixè contendisti, sed Iberia Rege
Alphonsum, eiusq; militem Garceranum strenuū.
vnum sibi proposuit Homerus, alterum sibi designa-
uit Virgilius.*

Cum nihil prorsus in poetica noueris, id-
circo tecum de poematis constructione non
disputo. Nullus tamen erit tam iniquus re-
rum estimator, qui non hanc Epopeiam, suis
integrè partibus absolutam esse iudicet, qui
plures in ea actiones agnoscat: nam quod
plures in scenam Duces induxerit, id ex ip-
sius artis poetice licentia mutuatus est, quæ
non tam arctè poema ipsum intra vnus per-
sonæ terminos includit: qua in re poetarum
antiquorū vestigia sequutus est, Virgilij sci-
licet, & Homeri, quorum tuba non Aeneas
solum, & Agamennones, sed Turnos, Achi-

EXPOSTVLATIO

les, & Hectores celebrauit. Nec est opus, vt partes poematis essentialia nobis ingeras, cū nihil in hac Epopeia reperiatur, quod vel Aristotelis, poeticæ, vel arti Horatij, vel denique si ad Neotericos decurrimus, ipsi etiã I. Cæsari Scaligero contradicat.

Sed ubi scopus? Ubi commiseratio tragediæ finis? Nam vt audientium animis merorem inyceres, vt dolore perculsis, per genas lachrymæ oculis oborta defluerent, non Canopitotius, & Idumæ Princeps proprio confectus morbo intempesta erat morte occubiturus. Sed inter tot horrentia Martis arma, innumeris confossus ictibus, aut alio aduersa fortuna casu. Nouum omninò & audax in LVPO facinus, quòd Historiæ veritatem sequutus sit, & non tragicam aliquam mortē, vt huic stipiti lachrymas exprimeret, excogitarit.

Hispanorum exercitum quem ducta se Alphonsum ad sacram Salemi ciuitatem expugnandam vociferaris, cur offendis ignominia nebulis, dum illum ingenti conaris laude exornare? Cur Hesperia Leonem, quo viso explicatis ventorum flatibus signis, sub quibus illa fortissima manus militabat à tenera virgine Cypriam insulam moderante, captiuum duci dicacissimus permisisti?

Quid tibi nobiscum est ludi scelerate
magister? Si

Si hoc nostrorum annalium monumenta testantur, vis illorum fidem violari? Si hoc Chronica publicè clamant, vis vt tuo' satisfiat palato præfractè contradici? Quamquã non ita LVPVS Alphonsum in puellæ ditionem redegit, vt ipsius captiuitas ignauitæ possit adscribi. Siquidem vt ipse VEGA ait duo milites Alphonfi manu occubuerant, quinque autem à recenti vulnere faucios reliquerat.

Hauiendo muerto a dos, y a cinco herido.

Sed cum toties de patria tua querimonias detuleris, quod te ad dignitatis culmen non vixerit, neque ascenderis, industria volitans pennarum remigio lapideo decentus pondere, non pedibus, sed ingenio, quibus sapissimè repetitis, ad nauseam prouocas.

Melius tibi esset hæc iam extinctas silentio querimonias in lucem non reuocare, cum non nisi patriæ nostræ vitio, & dedecori verti possint, quæ ingratisimos ipsius sudores tam raris stipendijs ad solam laboris æternitatem educavit, quæ in ipsum tam crudeliter ingrata fuit, vt ipsi indignum passa sit exilium indici, nec illum vllò sit fauoris præsidio dignata, illum inquam qui eam tantis laudibus ab obliuionis situ vindicarat, & cu

EXPOSTVLATIO

ius muros ad Cytharę suæ neruos alter Amphion construxerat. *Hoc solū me potuit stomachari.* Prò Superi, vbinam gentium estis Orbilij, Prisciani, quos iste tam impunè lædere non veretur? *Si tamen*

*Est aliqua ingrato meritum exprobrare voluptas,
Hac fruatur, hac de te gaudia sola feram.*

Maiora me laceffunt, cum vela cōtrahere, & ad portum appellere contendam. Cursim tamen male tornata, & incudi reddenda nostra delebit spongia.

Multam erit, si rate vectus tam naufraga possis periculosas cautes & vada, quibus te crebra tempestas illidet, saluo nauigio prætereire. Sed age.

Eniam nauigium occurrit, omni grauidum Crocodilo querula voce lenocinante Nili peragranti bus ripas, & toto tricuspede lingua serpentium genere, subdole mortiferum venenum spirantium, quo solū indicas, te in bicipiti somniasse Parnasso has nugas.

Quis vnquam pictor rem adeò viuis coloribus expressit? Quæ vnquam Nili bellua tã ementito querulæ vocis lenocinio incautos peregrinantes decepit, quàm iste lectores descriptionum suarū fuco? Sed illi hoc LVPI nauigium non placet, certè,

Non nimium curo, nam cænæ fercula nostræ,

Malim conuiuis, quàm placuisse cocis.

Ea verò quæ à philosophia longè petita accerfis omittere visum est, cùm sint omnia mera, vt cum Apuleio loquar, (folia farfari, meræ muscarum imagines. Ad id venio, in quod tanquam rupem rostratas omnes tuas impellis, dum ais. *Quid amentius poteras machinari, quàm duo belli fulmina, Alphonsum scilicet, & Garceranum exigua vectos cymba, lignorum molem, non velis expansis canas salis ruentem spumas, non armato milite incutientem, sed terra factam monstris adoriri accerrimè depraliantes, & punctim, castim de quosvis sanie & cabo conspersos, ictibus immanissimis contrucidare.* Ah miser!

quam

Periculosa plenum opus aleæ

Tractas

Vt rostrate tuæ,

— *Laxis laterum compagibus omnes,*

Accipiunt inimicum imbrem, remisque fatiscunt.

Quid enim aliud loquuntur historiæ, testatur Annales, quam Cæsarem nõ dicamus vnus cymbæ, sed solo pedum, brachiorumque remigio Rubiconem transiisse? Vis in myoparone Alexandrum felici ad inuidiam audacia hostibus congregientem? Vide aucto-

EXPOSTVLATIO

res, qui vbique huius rei mentionem faciunt.

At, cum Bellerophonti quotidie admoueas foccos, & cursitando defatigari non cesses, vt doctissimus in te scripserat Cordubensis, cuius admiranda posteritati carmina canis, potius quàm canus sallatras, & mordes in theatro. Cùm iam nihil prorsus de victoria speres, & propè sit, vt digitum tollas, supposititium tibi Cordubensem aduocas, qui in arenam descendat, ex qua te ignauia gladiator obscene deiecit. Sed eò iam ætatis eum esse prouectum video, vt causariã potius missionem, quàm bellũ atrox exposcere videatur. Nihilominus sciscitari parum à te lubet, quando vllos GONGORÆ versus LVPVS noster censoria virgula notaauerit? Quando ipsum in theatro traduxerit? In tonuerat in illum fædis vocibus, & magnos viros in LVPI odium concitarat de ipsius versibus nulla non muginabatur, & per suæ (vt ita loquar) dicacitatis emissarios libellos volaticos euulgarat, cùm ne verbum quidẽ vllum respondisset VEGA, maioris animi esse ducens sola se modestia vindicare.

Sed vapulabis forsã ab eruditoviro in te, & ineptum lauregni antidotum, elegantem apologiam si
mul

mul conscribente. Tu potius vapulabis papiria, nec deerit IOANNI IAVREGVI iuueni illustrissimo, & ad Musarum decus nato acetum, quo apologistæ tuo gingiua de fricetur.

Cum tot comediarum acervos aspero nummo. histrionibus recitandos commiseris, in quibus plerumque ineptire soles. O urbanam hominis frontem! qui sic Apollinem nummorum dispensatorem credit, ut alumnis suis cum poeseos splendore diuitias putet erogare? Falleris grauiter, si credis, Musas etiam de egestate cogitare, & ut poëticę facundię ita diuitiarũ thesauros dominio suo coërcere. Pauci certè sunt (in Hispania præcipuè) qui carminibus suis, è magnatum domibus fortunam deduxerint, & ijs potius casus, quàm poëtica facultas addixit, qui opulentas dignitates, & ambitiosum otium in horrenti versuum suorum solitudine reppererunt. Sequenti obiectioni tuæ non immoror, qua LVPVM omnem poematis legem ex Quintiliano violasse dicis: quòd amorem, quo Hebræam puellam deperibat Alphonfus non tacuerit, quasi magno Alphonfi detrimento amores isti intra castæ dictionis custodiam narrarentur,

EXPOSTVLATIO

aut aliquid supra Maiumæ impudicam libidine m continerent.

*Non dicam inuersis Sophia principijs rerum serie
entis artificiale intrinsecè moueri te aßeruisse, nec
virtute causæ principalis, vt fert communiter rectè
philosophantium schola, non debachantium nume-
rus madente cado coronans pateras. Hic est lo-
cus, in quo te mirificè iactas, & pauonis in-
star circūspicis. Hic omnia Philosophiæ fun-
damenta adstruis, quæ tuo iudicio LVPVS
funditùs euertit. Tu denique hanc hæresim
ex omnium animis, assertore Aristotele euel-
lis: sed vide, quàm ipse te malè habeat, qui li-
bro de motu animalium hoc ait: *Quemadmo-
dum spontanea appellat & machina mouentur, laxa
tis seque mutuo impellentibus machinis.* Sed tu
quocunq; cacochyma diligentia per omnes
huius Epopeiæ partes spongiam tuam ver-
sas, tam rigidus omnium censor es, vt eandè
Poetæ, quàm Philosopho legem præscribere
non erubescas. At si crapulam edormiisses
& tuo canterino somnio expergiscereres, vi-
deres Dionysium Siracusanum, *αὐτοματῶν* vt
Græci vocant, machinarum inuenta demon-
strare, te Architæ colūba & vitrea, Archime-
dis sphaera pudore suffunderet, cuius ars ita
cum*

cum ipsa veritate certabat, vt dixerit Clau-
dianus,

Iuppiter in paruo cùm cerneret omnia vitro,
Risit. —————

Sed hoc est suibus margaritas propinare.

*Silentio involuam quasdam theses te supina
ignorantia protulisse, & illucida se subolentes Ne-
storianam prauitatem.*

Ventum est ad summū nihil à liuoris iniqui.
Dētibus intactū est pestis iam sydera scādīt.
Nestoriani erroris LVPVM insimulas an
fortè quod χεῖροτόκον. Virginem vocauerit?
O plumbeum pugionē! Euomis planè
quę concoquere nō potes, sed produc alium
locum, qui maiorem veritatis speciem præ-
ferat, & in quo nō dicam errorem, sed vel
erroris vmbra indicare possis, nam hic ni-
hil euincis. Hi sunt loliginis tuæ succi, qui-
bus innocentis hominis scripta vitare co-
naris. Bene olim Quintilianus, *Nulla causa
ita euidentis de ferri potest in forum cui nulla ne mē-
daciū quidem velamenta contingant.*

*Ex tuis fideliter chartis aliquas describendas
censui annotariunculas tuæ omnino menti contra-
dicentis vt clarius cognosceret quisque te Latinita-
tis expertem, quate maxime iactas dum suauiter
legis*

EXPOSTVLATIO

*leges, quod ex Tito Stroza de prompsisti cantu. 8.
fol. 191.*

— *Aurora thorum formosa reliquit.
quod sic Hispanicè transtulisti.*

Rompiendo el alua de su esposo el sueño.

Iam sæpius te rigidum admodum censo-
rem esse dixi, quod omnia ad cerebri tui ver-
tiginem tanquam ad Critolai libram expen-
das, neque enim VEGA Strozæ versus reli-
giosa obseruatione traducere intendit, sed
tantummodo velut in transitu imitari, & sic
dum litem maximè putas obtinuisse tunc a-
pertè causa cadis. Cetera quæ hic calamus
tuus quasi triumphans.

— *Crimina rasis*

librat in antithetis.

titiuillitij non facio.

*Vltimum tandem, quod te exhortari non desi-
nam vilis plebecula vates eximie, ne amplius me exi-
stimes in tuis lecticandis libellis, oleum, & operam
perdere.*

Orem ridiculam Cato, & iocosam

Dignamq; auribus, & tuo cachinno!

Heu quantum inde detrimētum Respub.
literaria capiet! quantum inde LVPI famæ
versibusque decedet! At scias tibi veneran-
da

SPONGIÆ.

24

da hæc adyta intercludi, cum à Musarum, & Herculis templo canes, & muscas abegerit antiqua Religio. Certè si in has possessiones irrumpis.

Non ex iure manu confertum, sed magè flagro

Rem repetam.

Si solùm decrevissem his gerris insistere humanarum literarũ posthabita cognitione, nulla ex tuis stisset schedula, a titulo usq; ad ultimam dictionem, quam Græci vocant τέλος quam una tantùm non occupasset licura.

— Magnũ fecit, quòd verbis Græca Latinis Miscuit.

Quæ non Athenei Complutensis subsellia ad hanc vocem quatiuntur, quæ non posteritas ingeminet benè, doctè, statuat, monumenta.

Quod venustè Ποσο, quippe doctissimus de tuo nuper Isidoro prestitit, atque de tuo Ricardo absoluturum avidè expectat Respublica literaria. Quis est etiã iste Marsias, qui audet in hũc Apollinem tibiam? An is qui nuper Democriticũ in Italia resignare puteum tentavit? Sed frustra planè, cum nondum ipsiveritatis radius affulserit.

Nec minús Magister TVRRIVS in

sua

EXPOSTVLATIO

sua lampade in tenebras. O dignum patella operculum! O virum frugi,

— *Qualem vix repperit vnum,*

Millibus è multis hominum consultus Apollo!
 Qui spongiæ suæ tenebris lampade præluce
 re cupit, cum omnes in ea passim, tanquam
 in solitudine errantes videat, sed vereor, ne
 tuæ lampadis lychnus breui extingatur,
 cum iam tibi in spongiæ tuæ elaboratione
 oleum omne, & opera perierit.

*Quam ut tua non sic exponenda censura, Latine
 conseruic, quod te suspicor latere.* Male suspi-
 ris omnino, & immeritò tanto viro, hanc su-
 spicionis notam aspergis.

*Dolosis quotidie nos intercipis modis, cum aliqua
 se offert occasio eruditi Medicinilla, & insignis Ce-
 judo auxilium exposcere.* Hunc non libenter
 tanti viri honorem patiuntur, istos ementi-
 tæ gloriæ fumos fastidiunt. Quis enim ne-
 scit eos omnis eruditionis suæ fundamenta à
 LVPO accepisse? Quis ijs viam ad scientias
 à LVPO stratam esse neget? Nunquam erit
 vt gloriantur tanti homines tua VEGAM
 industria indignisse. Nunquam erit, vt se ipsi
 ad latialis eloquij fontes digitos intendisse
 dicant, nisi tecum in eadem cymba velint
 præ-

preiudicatur^{v opinionis v} ab omnibus naufragium facere.

Quod si respondere ignoras, vt cetera, quæ studio comparari solent, liceat accire Medinillam, & Cejudo interessere, vt hæc & tibi valeant interpretari, & spicula nostra retorquerè. Sperabas igitur in tam effræni linguæ licètia silentium, nisi isti homines tuas fordes deuerrèrent? Sperabas inquam LVPVM ita omni amicorum præsidio destitutum esse, vt nullus esset (præter hos) qui spicula tua retunderet?

Erras, erras, nam exultantem te, & præsidenti tibi Repriment valide scripti habena, atque officij insistent iugo.

Et non à MEDINILLÆ calamo, nec CEIVDO, sed ab alio, qui iuuenilem styli tui proteruiam robustiore falce demetet.

Valeas, cum hoc in tuam Epopeiam epitaphio mihi à Turriano (vt reliqua, Quid toties nobis nomen tuum importune obtrudis? Quid toties tibi ad Turriani vocem gratularis? An vereris, ne non te satis spongiæ tuæ nidor prodiderit? Credidisti fortasse, nos a quibusdã nugarũ tuarũ exemplaribus in errorẽ inductos, quæ authoris IOANNIS PAVLI RICII nomine circũtulisti vt nobis tam pueriliter illuderet? (Videbor tãto viro iniuriam face-

EXPOSTVLATIO

re, si illum hic infalutatum relinquam, quem optimè omnino vtpote recenter a te in Criticorū album ascriptum spongiæ tuæ auctorem fecisti, vt maius ex tanti viri auctoritate tibi nomen comparares. Non abiret fanè, vel eo nomine a me impræsentiarum illaudatus, nisi vererer ne, si Latinū illi struerem elogium mihi quispiam imprudentiæ dicam scriberet, quod eum nempe, velut ascitijs peregrinæ linguæ coloribus exornem, qui Musas ne à prono quidem vnquam salutavit.) Sed à quo mera, vt de philosophis Cato dicebat, mortualia glossaria expectari poterāt, nisi à vespillone, nisi a TVRRIANO, qui supra omnem Alastorum sæuitiam

Viuentes rapit inferias, quas immalet vmbri?
 Visus es tamen tātillum de atrocitate tua remittere, & Epopeiæ miserari, cui post tot altè impressa calumnię vulnera epitaphiū indulxisti. Cur non etiam ipsi parentabas, & legebas ossa, quod in veterum funeribus cōsuetudo permisit? Hoc tu pietatis TVRRIANICÆ monumentum viator quisquis es, pellege.

Si sapias, hospes, abi miserum nec tange libellum,

Non hic Meonidem, Virgilium vè leges.

Sed

Sed fœdas Lupi chartas, & olentia Vegæ

Carmina, Hispani dedecus eloquij.

Quid dubitem sacros incendia poscere lucos.

Abnuerit liquidas, si dare Phœbus aquas?

Dicam cum Gellio res tetras, & friuolas collegisti tanquam mulierum voces præficarum quæ mercede conductæ nanijs aliena funera decorabant. Quis enim non exclamet in ius (plagiariæ) quod sic contra duodecim tabularum iura pecces quæ vetant alienam segetem pellicere? Videre iam videor imminentem tibi Sannazarum, & tecum repetundarum agentem. Quid facies? quo te conuertes? nam tua etiam crudelitas in te tribunalium maiestatem incusat. Quis enim hoc epigramma Sannazaro adscribat, quod ita corrupisti, mutilasti, truncasti, vt nemo non ad tot versuum prodigia obstupescat? sed ne inultus abeas en à Martialis incude redhostimentum, quod spongiæ tuæ repono?

Sit tibi terra leuis molliq; tegaris arenâ

Ne tua non possint eruere ossa canes.

EPILOGVS

HÆc habui breuiter, TVRRIANE, quò spongiæ tuæ criminationes refellerem

EXPOSTVLATIO

& LVPI scripta, moresq; in quorum candorem inualisti ab inuidiæ tuæ fastu vindicarem, fateor equidem tanti non esse nugæ tuas, & fordes, vt confutatione opus haberent maximè cum se ipsis fatis soluantur & mole sua abunde collabascant. Sed vbi proborum famæ detrahitur, & innoxiorum capiti, & sanguini insultatur, vbi denique satyrica licètia necessitatem irritat, quis calamum contineat, & alieni nominis detrimentum silentio probet? nulla est conuitiandi libido ad cuius effrænem licentiam stylū non coegeris, nullum probri genus, nulla de decoris labe, quàm poeticæ LVPI faciendæ non adsperseris. Quis ferret, & non ad arma decurreret? quamquam nec calumnias tuas calumnijs dispunxi, nec per fordiū tuarum, vtres penitus calamum versavi, ea solū modo quæ tanquam à grauiori mendacio in VEGAM effudisti, quasi per saturam euentilauī gnarus alios fore, qui exactius spongiæ tuæ errores censuræ suæ subijciant, & faciūtuarū forias, vt Varro diceret, gargaridient. Lusorijs tantū armis tecum Samnitū more velitatus sum: sed alij venient, qui Vulcanis armis instructi, infractis viribus dimicabunt.

bunt, vt saltem tibi constet, non deesse LVPIANI honoris vindices, qui innocentē ipsius famam à maleuolorum impetu prohibeant. Sed inaudire te videor intra aulai cuiusdam latebras LVPVM ignorantiae insimulantem, quòd eam ipse respondendi prouinciam non susceperit, quàm ei proprius acceptæ iniuriæ dolor imperabat. Certè si tanti LVPO fuisset spongiæ tuæ contumelia, vt vel eam litura minima dignandam esse cè fuisset, quòd non calumniarum tuarū telum in tua penitus viscera retorsisset? Quem non scriptionis tuæ apicem indignationis suæ stimulo confodisset? Sed ea est hominis modestia, eiusmodi sunt spongiæ tuæ deliria, vt ea solo contemptu, risuque vlciscenda censuerit. Ita quemdam ferunt ex Albania molossum Alexandro oblatum fuisse, qui aliorum canum baubatus, non morfu, sed contemptu solo vindicabat, & is Philosophus, cui Cynici vetustas nomen dedit, an non lepidè sugillabat eos, qui calcitrantis Afini calces repellèdas calcibus existimarèt? Nec est enim quòd silentium in crimen obijcias, & quasi ignoratæ ab ipso Latinitatis prætectu calūnias tuas in vulgus spargas, cum nec spongiæ

EXPOSTVLATIO

giæ tuæ cētones ipsius purpurę affui mereantur, nec ieiuniglebæ tuæ cespites fœcūdo huius eloquētix agro possint comparari. Sed ò ineptā criminandi licētiam, & absurdū inuidię cōmentum, ei Romanæ linguæ inscitiam obijcere, qui toties diuersis Gallix, Italiæ, aliorumque nationum hominibus scripsit, toties incredibili styli suauitate respondit.

Qui toties non vulgati saporis versus Ibericæ Musæ intertexuit, toties Herodum Hispanorum facta Latino carmine celebrauit. Testes vos facio celebres tota Hispania Academia, quæ alumnum vestrum luce palàm publicis honoribus decorastis. quæ tot honorarijs illum stipendijs nobilitastis. Meminitis vos Salmanticenses scholę pluteos vestros & subsellia, ad publicos auditorū applausus, ad vniuersas gratulationū voces toties concrepuisse, toties vestra Athenea subsultasse? non hæc tamen dico, vt ei sic in eloquentiæ fastigio sedem statuam, vt eum vellim pari calamo Romanam facundiam adumbrasse, qua Hispanam semper exprefit, nec se vir alioqui humilis tam altè cinctum putabit vnquam, vt sibi pari applausu sub vtriusque nomine gratularetur: sed nolim

lim etiam vt eum inter mediastinos ignoratæ Latinitatis constituas, & hanc ei vbique incitiam obijcias, quasi non se potuisset a securibus tuis tueri, & penitus nomen tuum è viuentium memoria expungere, nisi te magis commiseratione, quam vindicta dignum iudicasset. decurre quæso per ipsius adolescentiæ stadium, & videbis quam feliciter quasi ipso aurigante Tullio ad Romanæ facundiæ metam peruenerit, certè XIMENIVS PATO in libello quodam, quem de Hispana eloquentia scriptit fatetur solum LVPVM de hac rerū omniū flexanima disertè posse differere. ac ne de ipsius magistris dubites dabo tibi Senecas, & omnes antiquiorum principū Rectores in solo IOANNE BAPTISTA LAVANNA quem Hispani Principis velut Achillis alterius Chironem dicerem nisi fabulosum videretur elogium. dabo AMBROSIVM ONDERICIVM cui numeros mēsuras, circinos idem quod Euclidi vel Chirippo debere asseuerarim. Iam ipsum liberalium artiū disciplinam à magistro CORDVBENSI, edoctum fuisse nemo nescit: hoc certè semper testabitur reuerendus Pa-

EXPOSTVLATIO

ter SALABLANCA Carmelitarū, quos
 Discalceatos vocant Ordinis Religiosus, qui
 tunc temporis cum VEGA sub iisdem mili-
 tiæ signis merebat. Nolo ad virilem ipsius æ-
 tatem conscendere, ne me deficiat tempus,
 enumerantem, & me inuidi quidam LVPO
 palpum obtrudere (vt cum antiquis loquar)
 musinentur. Hęc tātūm quasi grauiora pro-
 ducere volui, vt tu, & VEGÆ inimici tua
 glande, & pabulo corrupti sciretis, quibus
 inijs sibi eruditionis Latinæ fundamenta
 extra xerit, & quantæ sit ἀπορία tot produ-
 ctis in medium argumentis de ipsius in La-
 tina facundia capacitate dubitare.

Vnum tantūm, TVRRIANE, superest
 quod te moneam, ne nimirū me idē cala-
 mi tui virulentiam extimuisse putes, quōd
 hanc pro LVPO expostulationem, **no**n sub
 vero, nec sub ementito authoris nomine, &
 sub confusa quarundam literarum serie in
 ora doctorum emiserim. Neque enim a te
 cognosci pertimui, cūm sim de notis & spirā-
 tibus, quos ne leuiter quidem contracto su-
 percilio intueri audes, nec etiam styli tui li-
 bertate, nisi clam, & intra priuatos parietes
 perstringere. Sed id eo præcipuē cōsilio feci,

vt si fortè superuacua quorundam hominũ
sedulitas in errores meos seueriori lege quæ
rat, rigida illorum censuræ tela non in pro-
prium nomen cadant, sed quasi Andabatarũ
discrimine in incertum librentur. Vellem fa-
nè a te nomen meum intempestiua diligen-
tia inuestigatum esse, vt saltem scires, quàm
parùm cauillas puerorum & tonitrua Clau-
diana pertimescam. Vide tamen ne aliàs in
LVPVM infurgas, & sordium tuarum spon-
gias Patroclianis fellis probandas euentiles,
ne si fortè pestilens illarum odor nares meas
afflauerit, iam non per obscuras notas, sed
luce palàm ad sempiternam tui ignominiam
meum non tibi nomen, sed etiam integrè
posteritati prodam.

(:::)

F I N I S.

VARIA ILLUSTRIVM
virorum Poëmata, Francisci

Lopij Aquilarij industria collecta, quibus
tüm Lupi a Vega Carpij laudes, tüm
Turriani fordes continentur.

LVPO A VEGA CARPIO

Aristophanico, Virgiliano, Pindarico, His-
panicarum Musarum, theatralisq; plausus,
& gloria iam pridem vindici, æternum in
posterum fælici, magno, optimo Impera-
tori Carmen D. C. L. M. que,
Ludouicus Tribaldus
Toletus.

DOcte cothurnato non impar Vega Maroni,
Gloria Phæbei, VEGA, decusq; chori.
Quem Lyra, quem lepidus tollit super aethera foccus
Quem celebrant leuibus seris mixta iocis.
(sque adeo vt Plauti non sit, cultive Menandri,
Carpiaco eloquio, pulchrius eloquium)
Matte nouis numeris, nostraq; ignosce Thalia,
Non iuga Parnassi scandere cuique datur.
Turibi laus digna es, tua nunc monumeta Brabatus
Laudat, & aratis exprimit è tabulis,

*Te legit Ausonius, Gallus, Germanus, & Anglus,
Te stupet & nostris ripa beata Tagi.
Quosque tibi eximios orbis largitur honores,
Post cineres atas continuata dabit.
Salve igitur, tenuous nec dedignare Camænas,
Quominus ire licet, sic voluisse satis,
Æqua cuius frustrâ meritis præconia quæras,
His laudem inuenient sæcula nulla parem.*

DE
LVPO A VEGA CARPIO,

viro nobilissimo,

POETA,

Qui si maximis atque clarissimis præsci
seculi Vatibus antefendus non est.

Quòd vix fatendum,
cum illis iure optimo & rectissimo
conferri debet.

D. Penniæ Castellani Toletani,

Medici Regij

IVDICIVM.

Ad Carolum Alinum V. eruditiss. amicũ suum.

TUpe suos, inquis, Vega haud accernere signa,
Decreuit claris qualia Roma viris.

Fallere, nam valens alicui qui erexit ahenos,
Credidit illius nomina posse mori.

*Cum VEGÆ insignis sit fama perennior ære,
 Ex ære huic statuam quid posuisse iuuat?
 Sculpêris nunquam periturus cordibus imis,
 Quorum est aeterno vitæ coena Deo.*

MVSARVM SYMBOLVM, IN
 Laudem clarissimi Poetæ Lupi à Vega Car-
 pij, per D. Penniam Castellanium Me-
 dicum Regium.

CLIO

*HOS tibi Pierides sacrant ex tempore versus,
 Quæque ac consilio grandius vrget opus.
 Quis tantis meritis laudes meditabitur æquas?
 Ingenij, tempus, damna repende mei.*

ERATO

In Lupomastigas.

*TVrba prætarum sic Vegæ extinguitur ortu,
 Cætera, vt astralæ et Sole Oriente iubar.
 Si cantat, crepidant, confecta ex pelle Lupina
 Tympana si pulses, vt tremit omne pecus.*

THALIA

IN QVEMDAM LITERATOREM,

*DIC per lumina Seruij precamur,
 Aut si quod grauius verere numen,
 Quid*

Quid dignum serula tua notaſti
In VEGA nitido elegantiarum
Parente omnium, & omnium lepòrum:
Omnium quoque calculis perito:
Quod te protinùs egit in furorem?
Infanire age quos cedo putandum,
Omnes, quotquot opinione clari
Sunt virtutis & eruditionis,
Ante vnum, miseramq. grammatiſtam?
Dic per lumina Seruij precamur.

MELPOMENE AD LECTOREM.

*SI Te Gryphus habet, ſi ſcirpus pectora torquet,
Doctòrum hic omnis collitur angor ope.
Gracia adi decora, & clariffima lumina Romæ,
Eſt ſchola, quos aluit non benè culta viros.*

TERPSICHORE

In inuidum ignarum.

*Hinc procul Hippocratis proli qui cedis a beſto,
Hem ò age bambalio, & tu blet omõma fuge:
I, ne operam perdas, vellus non carpitur iſthic,
Te putà tempeſtas in ſacra ſaxa culit.*

Hic

Hic quæ Archimedes, Heraclitusq^{ue} tenèbris,
 Obruerant, cunctos & latuere, leges.
 Caligat Phœbi in lucem, qui prodit ab umbra,
 I, procul, hic aquila lumina ceca forent.
 Vega hic Cimmerias nubes nam dispulit illis
 Solùm, qui excellunt fascibus ingenij.

EVTERPE.

T Ne parce libris Vega, dum ex a se legantur,
 Plurima habent Phœbi splendidiora face.
 Adde pudicitia sobolem, charitasq^{ue}, Salusq^{ue}
 Quæ rata virtutis sunt monumenta tuæ.

P O L Y H Y M N I A

In Detractorem.

Quid temerè insultas? Invesca cadauera sævis?
 Luctari cum umbris, quis nisi larva potest?
 Parce supercilijs, inimico consere dextram,
 In bello ceruus, pace videre leo.
 Ne desponde animum, solus spariaris arena,
 Sine ipsa invidia iudice, victor eris?

CALLIOPE, IN MALEDICVM
ipse Vega loquitur.

QVI latras Canis instar atque mordes?
Lancina calamo, stylo acriore
Punge, confode margines libelli,
Non profectò obeliscum & asteriscum,
Non ceras miniatulas verebor,
Non enim didicisse me pudebit,
Si quando melioris admonebor.
Si noris mala quæ canum latratus
Signant, ne hiscere profectò ausus esses,
Strag em scilicèt hostis augurantur.
Ni vis fortè fidem abrogare Græcis.
I, lectorcule conscius pericli,
I, baubare, vlula satis superque,
Crepent ilia dum tibi latratu,
Siuerint vtinam dij, deæque!

V R A N I A

*Dicite, sed frustra, verbosa silentia plura,
Nulla licet dicam, nil satis esse potest.*

D. PHILIPPI OSVLEVA NI

Bearri Hiberni, in laudem Lupi Vegæ

Carpj Poetæ clarissimi

Epigramma.

Vivic ut Argiva notissima gloria gentis
 Inclytus Iliados conditor ille senex.
 Vivit, & ut Latij splendor clarissimus orbis,
 Publius eloquio magnus & arte Maro.
 Vivit sic L O P E I nullis peritura diebus
 Tristia post Vatis funera fama sacri.
 Extulit Hesperia clarum vsque ad sidera nomen,
 Innumeris scriptis, atque labore V E G A.
 Hispani superant Latinos, reliquosque Monarchas
 Imperio, titulis, robore, Marte, manu:
 Sic cunctis presentis præstat vatibus ævi
 Ingenia, Thyrso Carpius atque stylo.
 Accamen insana Petrus audet mente Ramila,
 Sacrilego sacrum rodere dente virum.
 Sic quoque cum Phæbo est ausus contendere cantu,
 Et iacuit victus turpiter ore Babys.

AD CLARISSIMVM POETAM
Lupum de Vega Epigrammata varia Vin-
centij Marinerij Valentini.

¶ Dum Parnassiaco persultant vertice Musæ
Pulsat Apollineo carmine plectra chorus.
Lato percurrunt montis pede culmen amari,
Qua fons Pegaseo perstrepat vngue fluens.
Arboris, & frondes ridens quatit aura virentes,
Et nemus ad cytharam lenit vbiq̃ue feras,
Assurgunt Musæ, saltu flectuntur in orbem,
Atque manus quasso pollice, pura sonat.
Phæbus at interea canit, assilit, insonat, vrget,
Auratam, & dulci temperat ore lyram.
Deficit at Phæbus iam tantis saltibus vnus,
Vtique quiescat, adit quem sibi præficiat.
Mæonidem querit, magnum querit que Maronem
Comica quemque facit leta Thalia suum.
Sed ne forte choro tres vni carmina mittant,
Te duxit, nam tu quod tribus astat habes.

ALIVD EIVSDEM.

¶ Græcia sitantis decoratur vatibus vna,
Et Latium innumeris conditur ingenijs,
Vno illustratur diuino Hispania vate,
Cui similem haud vidit Græcia, nec Latium.

Ad

*At numero iunges, illi, quæ carmina condunt,
Quæ Lopiis, superant, quæ polus astra tenet.*

ALIVD EIVSDEM.

*D*ulcia Musarum frondent viridaria semper,
Nam semper Lopiis versibus illa rigat.

ALIVD EIVSDEM.

*Q*uæ rutila exoritur Phæbus face splendidus orbe
Nectarea & qua altis pabula donat equis.
Diunos audit Lopiis, cantusque lyrasque,
Nam toto, Lopiis, quæ volat orbe videt.

ALIVD EIVSDEM.

*N*ata fuit Lopiis Musarum sacra poesis,
Illa perire potest, iste perire nequit.

ALIVD EIVSDEM.

*V*tramo flos primus adest, stat denique fructus,
Flos Maro primus erat, fructus hic est Lopiis.

ALIVD EIVSDEM.

*E*xiliunt toto radij Phæbi orbe corusci,
Et sugiunt toto sydera clara Polo.
Assurgit Lopiis, Musarum lumina fundens
Sol vnus cælo est, solus hic est que solo.

ALIVD EIVSDEM.

PICA canit, coruusq; canit, Philomelaq; cantat
Hac duro, hic crasso personat ore simul.
Carmina quisque facit, sed Pica & carmina Corui,
Nam Lopiis solus, ceu Philomela canit.

ALIVD EIVSDEM.

Vis Musas toto desumere pectore sacras?
Perlege tu Lopy carmina, mitte alia.

D. IOANNIS FONSECÆ ET
Figueroæ Distichon ad Spongiam
Turrianicam.

Zoyle, quam vano vibras tua spicula nixu,
Cum Phoenix nulla morte perire queat.

D. FRANCISCVS LVPIVS AQVI-
larenfis ad Lupum à Vega Carpium, virum
clarissimum, sibi amicitiae vinculo con-
iunctissimum.

Quid? sibi Totedus Castor, tibi Pennia Pollux,
At que Marinarius, si Palinurus adest?
Matte animo caveas hostilia vt agmina, liuor
Qua tibi conciliat, Lynceus alter ero.

*At si intestini terreris imagine belli,
 Cuius sanguineus creditur Ochus apex.
 Eia age, Turritos Elephantos lacte laceffe
 Effusso, aut potius obruito culicem.*

AD LVPVM A VEGA CARPIVM,
 V. N. Musarum alumnum, Appollinis
 oraculum, ipse Pennia.

Non quia nostro egeas, Clarissime Vega, favore,
*Arma paludato spondeo nostra tibi.
 Stulticia potiùs magnum foret argumentum,
 Addere flammifero sydera volle polo.
 Tu tibi, tu nobis, tu sufficis vnicus orbi,
 Ista voluntatis sint monumenta mea.
 Fulmina saua tibi facile extor sisse Tonanti,
 Et clauan Oetha occorripuisse deo.
 Bis seni in cœlum illum prouexere labores,
 Quò te arumnarum myriades tulerint?
 Vicit aprum Alcides, verne cecidere sagittis
 Carpiacis, ne queas quos numerare, sues.
 Sternitur Anteus matris surreptus ab vlnis,
 Matris in amplexu tu fera monstra premis.
 Vicit Auentinum furem, tu millia furum,
 Quorum cuiusuis quàm sua, scripta putes.*

Terge-

Tergeminumque canem nodosa in vincula iecit,
Ac defunt canibus vincula laude sua.
Immundas Phinei confodit semipuellas,
Ipse poeta stros semiferos superas.
Quid memorē taurū ceruū, quā extinxit & hydrā,
Quos pavit domino, quid Diomedis equos?
Hesperidum vigilem spoliatum pelle leonem,
Quid Tartessiacum denique Geryonem.
Hoc commune tibi cum illo, fulcisse ruentem
Aethera, si cælo dignus Apollo fuit.
Ergò post cineres, sed Nestore senior annis,
O leni calces Herculis astra pede.

F A M A.

Discite, qui colitis mundum, quibus optio cordi
Grandia scire, palàm quæ vaga Fama loquor.
Discite quale decus, quæ Vega gloria, quantum
Nomen (quo st atuo verius esse nihil.)
Quisquis auct magno pretio diuendere merces,
Illas clamorosus prædicat esse LVPI.

IN PETRVM A TORRE
Scazon.

CAlumniarum turpe putidum cœnum
Nefanda cuius bucca, fæcibus sordens
Atros

Atros veneni ructat, & vomit fluctus
 Exurge probrum Compluti magistelle
 Confabulantum vocibus pusillorum
 Vulgiq; risu digne, cui suo scurrat
 Democriteus iure feruiat splene.
 Quem pusionum turba, pulpito stantem,
 Et barbarismis Tullium laceffent em
 Ergastulis aut condant in Tulliano
 Exurge quid moraris exeras frontem
 Commafculatam, si quod hanc tegit forfan
 Liuoris antrum, vel calumniæ nubes
 En VEGA Iberæ grande lumen orchestræ
 Scientiarum VEGA CARPIVS Phenix
 Quem laureatum vera publico plausu
 Dixit poetam fama, siue Soccatum
 Epos Terentii seu canat cothurnatum.
 En litterarum proffat acer in campo
 Paratus atrox martiumq; certamen
 Subire tecum, surge, quid moras nectis?
 Insulse, prodi pædagogico fastu,
 Et arroganti plenus, & tumens Musa,
 Ingredere cæpû, quâuis haud Vegæ suppar.

Sed en ferox minace scutica prodit
 Ferulaq; tristi, pedagogico sceptro,
 Nonquale Vlyssis fabulæ canunt sceptrum,
 Aut quale gessit inclyti Iouis dextra,

Sed

Sed triste, durum, luridum, ferox sceptrum,
Terror iuuentæ Virgidemæ fidus,
Flagriq; Achates, fallor, haud putes sceptrū,
Sed Turriane dedecus manus plectrum.

Vides vt armis talibus nitens noster
Mirmillo, diras incutit minas VEGÆ.
Ceu quum scholares exhedras rudis quassat,
Si cursitantes fortè per scholam cernit
Auditvè pueros, frendet, & minas iactat,
Sed nil minæ, nec plena territant Vegam
Furentis iræ verba nec truces vultus,
Ille ille, firmo constat in gradu fortis,
Et impotentes impetus tuos ridet,
Torqueto quæuis tela, non potest pectus
Hoc vulnerari, quoduis in latus ferrum
Adigere tenta, excedet, & tuos doctus
Eludet ietus, teque protinus ferrum
Recipere coget, quid moraris abscede,
Concorde soli Carpio fauet vulgus,
Tibi que verso pollice occinit lethum.

Nil tela profunt, fortè proderit virus
Calumniarum dixit, expuam pleno
Venena rictu, turbidæque disrumpam,
Voraginosas inuidentia Syrtes.
Nemeesq; quale in saltibus furens monstrū,
Liuoris atram pectore expuam facem

Ipsè

Ipse, ipse quicquid Burra, quicquid impurus
 Sarmentus olim fudit, atque ructavit,
 In te refundam, te q; dente corrodam
 Procaciori fæda quàm solet turba,
 Salariorum, vile dùm piper vendit.

Ohè procacis siste turbinem linguæ,
 Turpiq; cessa probra voce iactare,
 Aut si impudenter pergis in meum Vegam
 Vibrare pennam, noxio illitam viru,
 Famamq; semper obteris, meus Vega
 Confurget ultor, rumpat vt tuos fastus,
 Ni te nefandus ruperit prius liuor.

EXILIVM TORRESII.

Concilium Regina auium Ila in monte coegit,
 Bubonis cupiens plectere inane caput.
 Nam se vt conspexit sublimi in turre, superbus
 Illam ad certamen poscere constituit.
 Nulla mora, imperio Regina lapsus ab alto,
 Bubonem incautum corripit Accipiter.
 Heu miserū! heu! aquila cū sistitur ante tribunal,
 (Quàm frustrâ optauit ledere mentis inops)
 Scernitur ante pedes humilis, simulansq; pudorem
 Bubulat, hostili fel tamen ore ferens,

*Ast Aquila illius (quantū pia pectora Regum)
Cum miseretur, talia mitis ait.*

*Sic vicisse satis, potui quam demere vitam,
Illam reddo tibi, tu procul exul abi.*

*Gloria erit satiūs tibi, si certa esse fereris
Mecum à qua vinci palma secunda fuit.*

*Victum scurriliter caue ne ambi, aut arte maligna,
Nec temerè crepero carmine quare Sophos.*

*Funestos prædic ferali voce labores,
Et sit nox vitæ conscia sola tua.*

Torres calumniarum Turris

Diræ

Infana turris culmina, culmina
A centidextris structa gigantibus,
Quando arte & armis obsidere
Æthereas voluere sedes.

Exosa moles verticibus poli,
Superbientis æmula Caucasi,
In astra quid confurgis audax
Præcipiti ruitura lapsu?

Ecquid minaris turris in æthera.
Calumniarum faxea machinis,
Vegamque veritatis astrum

Invidia maculare tentas?

Stat ille probris nescius opprīmi
 Liuoris omni robore fortior,
 Stat ille, deridetque vanos
 Inuidiæ minitantis ausus.
 Sed te feroci fulminis impetu,
 Rubens tonantis dextera prouet,
 Soloque prostrata adæquabit
 Babelicæ iuga celsa turris.
 Sic sæpe montes Acroceraunios
 Fecit bidental fulminis impetus,
 Stetitque per campos arundo
 Æolijs agitata ventis.

IN ID, QVOD VTATVR NOMI-
 ne suppositio Ruitani.

CVM Turritani vociter te nomine vulgus,
 Quid nomen mutas hic Ruitane tuum?
 Ignorat nullus Turris te nomine dici,
 Nec poterit melius nomen inesse tibi.
 Nam quis scriptorum cernens Babylona tuorum,
 Te Turrem haudquaquam iudicet esse Babel?

ALIUD IN NOMEN
 Hypobolimæum.

TE Turrem, & poteras Rustanum dicere, namq;
 Turris es, inuidia pondere onusta ruens.

IN RAMILAM VIRVLENTVM
nebulonem, fetidum atque ineptissimum.
Grammatistam. Lopidis Vegæ Carpij
Indignatio..

O Patre obscuro soboles obscurior, cui
Propudium, & nostra dedecus Hesperia:
Egisti vitam, Ramila, vt grammiticalem,
Quà nihil in terris spurcius esse potest.
(Scilicet. à primis & pubescentibus annis
Ad sæclum, quod nunc pessimus, heu, bipedum
Moribus inficiens conscerpis dentibus omne,
(Cunctorum & concis in tua fata odium.)
Sic male grammatici cordis prænuntia lingua est
Sordibus in terris vsque voluta suis.
Lambere nam patinas vilis dum cerrat omasi,
Lingere præcumidi & pondera aqualiculi;
Dum squallere, fimoq; solet dum pascier ipso,
Allacrat nomen quod sibi cumque datum est.
Vindice sed Nemesis sequitur tua terga flagello,
Et lingua infræni fræna adhibere parat.
Ore ergo, vt taceas, mihi comprime fortiter anum;
Fustibus aut iunctis flagra caueo palam.
Credo mihi, cedent, ò nostri bellua sæcli.
Verba citò in ortis improba verberibus.

IN EVNDEM.

Dl Tibi dent Ramila citò quaecunque mereris,
Unus enim ferula dignus es atque cruce.

IN EVNDEM SOLOECISMORVM
colluuiem eructantem.

S Artori soboles non inficianda parenti es
At turri ducens nomina decidua.
Sed modò, dum vestes latias male consuis, es sus
Degener, & soboles inficianda patri.

IN EVNDEM DE EODEM.

Dl tibi (quod faciunt) donent, Ramila penates
Cum socio hinc circumferre solæcophane.
Sic comes assiduus, quem rerum inficitia versat,
Scilicet ovo ouum non sibi tam simile est.
Hæc tibi quam pestis. corpus sine pectore oberras,
Vox fatua, inconstans & sine mente sonus.
Inscius est nullus, demens est nullus agyres,
Conferri tecum quin modò, ineptæ, queat.
Ranula per strepera es siquidem, quæ ranca palustris
In cæno, inque olidis sæpè coaxat aquis.
Nec si, dum repetis fædum, eructasque solæcon,
Auris hebet, noster nauseat & Stomachus,

*Id mirum: immundum repetens incauta Lupanar,
 Prostituet tandem virgo pudicitiam.
 Vna ut conspectam liuens contaminat vnam:
 Pectora docta facit barbara barbaries.
 Vique bonos prava exturbant commercia mores,
 Et pice tacta pice ut tergora pura liuunt.
 Sic inconcinnam, quæ prodit ab ore loquelam
 Stulte tuo, auditam nostra loquela refert.
 I procul hinc sterqus, caper hinc secede petulce,
 Atque alibi hircosam spurcitiem venome.
 Imparia en populo iam fundo nurrnura quicquid
 Lingua solæca facit, lingua solæca docet.*

IN EVNDEM, DE STRIBILIGINI-
 bus Parisijs absterfis, & pagellis emen-
 datius ibidem excusis.

A Vdijt ut crebris, sua scripta scateve solæcis,
 Grammaticisque ideo displicuisse sophis,
 Protinus arreptas schedulas Ramila Pyrenes
 Trans iuga adire iubet flumina Celtigenum.
 Hinc ut Sequanicis excusbas abluit undis
 Gallus, & has domino reddidit aridulas,
 Pagina, quæ sordens nuper squallebat, ab istis
 (A se tersa parum) mundior extat aquis.
 Sic fucum nostris facere hic se posse putavit,
 Effugere aut meriti stigmata suplicij.

Sed

*Sed non imponet nobis. maculosa cicatrix
 Non latet, authorem prodit amatque suum,
 Labes ergo caue, cui non fullonia nota est.
 Gallica non cuius prala manusque fauent.*

IN EIVSDEM PROCACI-
 tatem.

R Amilam quisquis propius vult forte videre
 Nec potis est, saltim carmina nostra legat.
 Lumina si querat, liuoris lumina cernet,
 Si gestum, inueniet triste supercilium.
 Si vocem, obstrepit at cunctis ea sola cicadis.
 Si pectus, praesto est sed rude inersque simul.
 Si nares, nares simae putet esse capella
 A Ereis qualis pascitur in scopulis.
 Si faciem, faciem circumfert simius istam,
 Si corpus, corpus pumilionis habet.
 Si speciem, fusca Nereo fuligine squallens
 Non aliam charis indidit indigenis.
 Interiora velit si cernere, singula sordent,
 Cor tu met, est amens mens, animusque malus.
 Cetera sed quamuis Ramile membra super sint
 Frons nulla est: penna hanc pingere nulla potest.

IN EVNDEM SARTORIS PA-
terculi referentem moribus
opificium.

Sartoris prolem Ramilam plurima clamant,
Sed facit ecce acus his, dum silet, una fidem.
Pungit acus quemuis, hic pungit murmure lingua
Quoslibet; illa satis vilis, & iste satis.
Ut male iungit acus nonnunquam obtusa lacernas:
Sic hebes iste aprat verba Latina parum.
Figit acus domini stulti digitosque manusque,
Hic sibi, ceu turdus, iam mala multa cacat.
Aerea cum sit acus, natura huic indidit ora
Quae superent chalybis ferrea duriciem.
Intrat acus quoduis tela genus improba, turba haec
Obrepat sensim cuilibet improbitas.
Utq; acus exigua est molis, sic ipse pusilla
Forma mole tumet, quae globuli instar habet.
Natus acu punctus matre est vel punctio laedens,
Hic quoque pignus acûs est breue non placidum,
Eius cum referat mores, vultusque, genusque,
Nil mirum est ipsum si modo pascat acus.

In Turrianum VEGÆ allatrantem,
EPIGRAMMA.

ALLATRES licet, & ferocienti
Rictu vulnera sæua commineris
In cassum rabide o molosse latras,
Non latratibus hic LVPVS mouetur.

IN ID, QVOD ARCADIAM
Inuadat.

Quis te non dicat penitùs pietate carere,
Qui sic in patriam surgis a felle tuam?

ALIVD IN IDEM.

Arcadiam dulci tentatam pectine ridet
Turrius, an ritè est sic *òvas* ad cytharam.

AD LVDIMAGISTRVM.

Cùm nullū ludas, cunctos sed lædere tētes,
Infligasque meo vulnera sæua Lupo.
Cur te turba vocat puerorū ludimagistrum
An non sic melius lædimagister eris?

AD EPOPEIAM.

Si quidquã veri blateraret Turrius, isthæc
Non Epopeia mihi, sed cacopeia foret.

IN ID, QVOD COMOEDIAS
Lupi explodat.

Comica dum celebri ludit miranda theatro
Spectantesq; rapit docta Thalia Lupi.
Turrius in scenā prodit, mimumq; reuoluēs
Insequitur varijs carmina docta iocis.
Quid mirū est? quoties celebrātur comica stul
Ridēdi partes mimus ineptus agit. (tas

DE LVPIDE VEGA CARPIO
Inuidulum carpente carptorem.

Carpentes carpit carptores Carpius ingens,
Aptum sortitus nomen ab officio.
Ergo dum stellis nitidus fulgebit Olympus
Carpēris, carptor iam miser, assidue.
Et meritō furor est fortis si insultet inermis
Obuius armato, sit licet ore minax.
Et furor est illi, rigidus qui ostenderit unguis,
Mollibus irasci quemlibet unguiculis.
Quin bene Marcus ait: nec dentem dente lacebes,
Si carne esse satur non solido esse cupis.
At silicem iactes, quod dura in marmora, telum
Nunc resilit stridens in caput ecce tuum.

RAMILÆ TVMIDI ATQVE IN-
 felicis Grammaticuli
 Tumulus.

Mortuus hic Ramila iacet, semperq; iacebit,
 Quodq; fuit viuens, est cinis, est que nihil.
 Grammaticus pridem prognatus patre solæco,
 Grammatici insulsi nomen inane tulit.
 Nec sibi per similem quemquam vixisse putabat,
 Nec certè huic vixit Grammaticus similis.
 Num tam stultus, iners, male sanus, liuidus vllus
 In nostra demum viueret Hesperia?
 Nec fore se iccirco citius miser ipse misellum
 Crediderat mordax horridulusque canis.
 Tantum viperei fuit illi in pectore fellis,
 Tantus in exiguo corpore fastus erat.
 Nunc perijt totus, perijt cum lumine nomen
 Huius enim, aut nigris tetrius est tenebris.
 Qui grauis ergo bonis fuerat dum vita manebat,
 Sustineat terra nunc graue & ipse onus.

FINIS

NOBILISSIMO

ET ILLUSTRISSIMO AD-

modum D. D. Sebastiano de Mendocça,

Comiti Cluniæ, & Dignissimo Aca-

demix Complutensis Patrono.

Julius Columbarius.

VM Iocaberis (Comes illustrissi-
me) quòd somniorum interpreta-
menta tuo nomini offerenda cen-
suerim, cui ne feria quidem spectata persone
dignitate benè potuissent consecrari? Sed
non semper grauioribus studijs occupatur
animus, quandoq̃, excurrit in ioca, vt postea
ex hoc veluti lapsu Antæi instar fortius ad
laborem exurgat. Id certè benè viderat ille
quondam Imperator, qui vt fatigatos nego-
tijijs spiritus relaxaret, Sceptri maiestatem
ad exercitationes ludorũ puerilium demit-
tebat,

— *Equitans in arundine longa.*

Vt ait Poëta. Quapropter admitte quæso in
sacrarium tuum hæc leuiora, quæ grauiores
ex animo curas pellent, & mentem impèsius
fe-

ferijs occupatam recreabunt. Tu sanè, Co-
mes illustrissime, ita omnium horarū sem-
per fuisti vt te hac ludicra scena delectatū
iri nō diffidam, quæ eò maiorem tibi volup-
tatem afferet, quod ridiculus admodū mi-
mus præcipuum eius argumentum fuerit
Vale Comes omni laude maior. Tricafsi-
bus Pridie Nonas Iunij.

ONEIROPAEGNION

SIVE IOCVS.

QUID Hoc anno Matrity dictum, actum fit nolo memorię mandare, nec enim illic præsens adfui, aut quidquam ab actuarijs rescivi, cuius possim historiam contexere. Dicam tantum, quæ vnius noctis interstitio vidi, quæ vnius somnij beneficio audiui. *Quid me caperata fronte intueris Angerona? Quid minitaris? Non potest res tam digna scitu silentio inuolui. Licet sacer ineffabilis audiam, prodam omnibus ea quibus interfui. Scio non paucos fore, qui hæc vitra fracta, & somniorum apinas suggillent, sed*

Odi profanum vulgus & arceo.

Dabo somnium dextro genio colatum, & ne quis de ipsius veritate dubitet, cornea porta emissum. Date mihi tantum aures benignas & attentis animis mecum has novas phantasmatum formas percurrite.

*Iam Tartesiæcis mensabat frana fluentis
Titan, & auratos properans conscendere curvus*

Cyn-

*Cynthia, nigranti figebat lumina mundo,
Iam rerum fugiebat honos, noctisq; verenda
Præsciens, errantes solitas cogebat ad ornos
Horror aues, stabant epoto flumine densi,
Ad præsepe greges, Phœbiq; latentibus umbris,
Agricola attritum fessus linguebat aratrum.*

Brevius dixissem nox appetebat, cum me longa fessum ambulatione frequenti amicorum caterua comitatum domum recepi, ubi varijs doctè contextis sermonibus, tandemque cunctis vrgente somni hora salutatis, in optatam quietem concessi. Darem ridendi ansam Chronologis quibusdam, qui me *παρορκατος παρεγχειρηματος*, aut *αλογιστας* postularent, nisi tempus & horam designarem. Itaque Ætatis tempus erat, & hora circiter, si Romanos ritus spectamus, tertia, si nostros, nona. Vix dum in strati molliorē spondam cubitum reclinaueram, cum seu papauere medicatis, seu somnolenta virga tactis oculis sensim somnus obrepfit, ac in ipso quidem velut limine, diuersa primùm circa caput insomnia vagari, hinc diuersæ præteritarum rerum imagines oculis oberrare, donec tandem sub tempus (vt Plinius loquitur) sublucanum, felix, & fauentiore Morpheo

phœo immisſum aduolat ſomnium, quod & in ſomniorum diſcuſſit moleſtias, & tumultuantibus vmbriſ pacem indixit.

*O dolci requies ſopore mixta,
 O nox nata polo fauentiore,
 Seu tu ſydereo faues tonanti,
 Quo ſecurius abditas tenebris,
 Cantus decipiat rudes puellas,
 Seu Marti faueas libidinanti,
 Sua dūm placet oſculis puella,
 Nil eſt numina dulcius ſopore,
 Nam ſenſus vigiles trahunt laborem,
 Et curas pariunt moleſtiores,
 Nox tantūm eſt ſuperis amica diuis,
 Nox mortalibus eſt amica tantūm,
 O dolci requies ſopore mixta.*

Viſus mihi ſum Matritum raptim conuo-
 laſſe, & in celebri D. Philippi porticu ſtare.
 Illic primū me ingens hominum multitu-
 do cinxit, quos è veſtium coloribus, & pin-
 nis galero præpeditis facilè milites eſſe con-
 ieci. Cū autem huc & illuc oculos curio-
 ſius circūducerem, tot emporia, tot merces
 euntium oculis expoſitæ fluctuantem ani-
 mum ad ſe rapuerunt, vt ne liber quidem lo-
 cus ſecretis cogitationibus relinqueretur.

Videbar Athenas commigrasse, quas emporiorum frequentia celebrauit antiquitas, sed præcipuè ita ad ciuium splendorem caligauit, vt me alterius instar Cyneæ in Romanū Senatū delatum esse crederem, ita oculos quot incedentium, tot Regum purpura capiebat. Tandem vbi errantes paulū oculos reduxi, in certum ac destinatum locum defixurus, incidi primū in numerosam hominum multitudinem, quæ in tabernam quādam (si rem benè in memoriam digessi) coibat. Taberna autem vt videbatur è regione templi sita erat, quæ patentibus ianuis humanissimum cuius hospitium pollicebatur. Notauit autem in illarum vestibulis diuersos titulos, & effictas variè picturas, quæ nihil minùs quàm librorum nouitatem legentibus promittebant. Vnde mihi non iam in cauponam, aut tabernam, sed in bibliothecam incidisse abundè constitit. Tunc hære re anxius animi, & in varias cogitationes trahi incepti, nam hinc ignotum in Aula nomen mihi dulcissimi Musæi aditum intercludere videbatur, illinc grata studiorum recordatio, cuius beneficio me in scholasticorum familiam olim recensitum fuisse meminerā, arden-

ardentibus desiderijs animum stimulat. Respiciebam vndequaque diligenter, si quis mihi in tanta multitudine notus esset, sed cū in perpetua quasi solitudine errarem, nec mihi de vllius notitia in tam crepera luce constaret, assumpta audacia, quā ambitiosæ scientiæ fiducia subpeditabat, me inopinata celeritate Doctorum turbæ ingessi, ac sanè non me mediocriter inexpectata rei nouitas perculit: nam omnes tanquam in Orestis sacris filebant. Diceres novos esse Pythagoræ discipulos, qui se ἐξευβίας tyrocinio probarent. Hærebant omnium cōsiderantium vultus, ac tanquam spirantia simulachra mutuis inter se obtutibus loquebantur. Huius itaque rei nouitate commotus, gentis humanæ vitio concupij scire, quisnam tam altum, velut in nocte profunda silentium imperaret: nam identidem veniebat in mentē Amyclas taciturnitatis vitio perijsse. Adfederam fortè caluo cuidam tuberosi admodum vultus, quem lacinia vestis tractum, & in secretiorem locum abductum, submissa voce, & quæ aures attentissimas falleret, de silentij causa interrogavi. Ille verò barbam aulico concinnatam, artificio demulcens: cū ter,

aut quater in solum expuisset, sic incepit.

Optimè omnino mihi inter Philosophos veteres ea secta sentire visa est, quæ non inanibus verborum sonis ducta, sed solido sapiëntiæ fundamento amplissimam eruditionis partem in silentio collocavit. Quæ in re providæ rerum omnium parentis ductum secuta esse videtur, quæ duas idè mortalibus aures, vnicam verò linguam tantùm dedit, vt silentium loquacitati præferèdum esse quasi digito demonstraret. Non id tamen dico, vt velim hanc Criticorum turbam, quam in his vides subsellijs inde laudari, ne me eorù pleriq; mendacij palàm cõvincant, qui quotidie vanis declamationibus ludibria excitãdo se cunãtis proh dolor! deridendos exhibent. Melius esset planè, vt illi de silentio semper cogitarent, & non ineptas sæpe nugas proloquerentur, quas potius ambitionis æstu accensi, quàm vllò, vel mediocris doctrinæ fundamèto nixi expromunt. Quosdã tibi de spirantibus etiamnum possem producere, qui tantis hanc bibliothecam ineptijs onerarũt, vt eos ab ipsis etiam pluteis iustissimo risu sublannatos esse existimem. Ac ne longius excurram, an non is verè virgarum

fa-

fascēs cum ipsis etiā securibus merebatur
 qui nuper Platoni in celeberrimo hominum
 confessu Romæ Consulatū adscripsit? quam
 autem pestiferum sydus illius ingenium af-
 flauerat, qui tanquam in quantitatum ratio-
 ne quidquā nosset, *Sydera*, producta peultima,
 pronūtiandum esse præfractè cōtendit?
 Nam omitto versum Senecæ, quem ipsissimus
Musarum propugnator, quia *sacrum* dici
 posse ignorabat omnibus tanquam enigma-
 ticum & Gordianis implexum nodis exponē-
 dum proponebat. Missos facio complures
 alios, quorum hi *pura putida non pura*, putido
 planè argumento ducti dicendum esse asseve-
 rarunt. Alter *cauterium* linguæ Græcæ igno-
 rantia pro *encausto* inter *ῥωσάκινυς* artis ter-
 minos recensuit. Hic est ille pestilēs genius,
 qui tantas in literis strages edit, & miseros
 homines inani gloriæ fūco deceptos in præ-
 cipitia deducit, ipsorum famę & nominis fu-
 neribus notabilia. Quid si iam de Poëtis lo-
 quar, quos hoc tempore noctis vnus fatalis
 inclemētia tanquam fungos producit. Nul-
 li planè versum quomodocūque construe-
 re datum est, cui non statim poëtę titulum fa-
 ta permiserint, qui se non putet, vt cum Qui
 dio

dio loquar, laurum momordisse, & in ipsum
etiam Heliconis verticem ascendisse. Testis
ille est, qui nuper è rustica caula prodiens cã
tiones è triuio tanto legentium risu in aulã
produxit, vt nouum planipedie fabulæ argu
mentum videretur. Date veniam, ò Musæ, si
de vestris alumnis exoptulo, qui vos tam in
fra vestræ dignitatis terminos collocant, ve
strum nomen tam vili pretio vbique vendūt.
Lege olim cautum apud Romanos fuerat,
vt Senatus, diminuta Senatorum multitudine,
intra quadringentos coerceretur: sed ab
hoc poetarum Senatu nullus excluditur, sed
statim ac minimus poeseos æstus cuipiã arri
sit, se inter Apollinis mystas cupit annume
rari. Quod si causas hodierni silentij quæris
mihi crede, non id à modestia proficiscitur,
sed à supina quorundam desidia, quibus suos
Rhapsodiarũ acervos euoluere non licuit, vt
difficultates aliquas eruerent, quas psittaco
rum instar inconsultè expedirent. Neque e
nim inter eos ita tacendi consuetudo inua
luit, vt possit vllus, qui aliquod inter doctio
res nomen habeat, sub hac tam incertæ spei
aura famæ integritati confidere. Nam aut
perpetuò inter se è triuio cantilenas, & qua
fi

si iurato in ingenuas disciplinas odio vitia-
 tos authorum locos inepte proferunt, aut
 magnorum virorum sibi delectum faciunt,
 quos lingua sua crudeliter admodum tradu-
 ctos in inuidiam suam compellant. Nullus
 est plane, qui ab eorum dentibus incolumis
 euadat, nullum scripti genus in lucem pro-
 dit, quod ab illis censoribus non furcilletur,
 neque in infimi tantum subfellij Senatores
 hæc crudelitas erumpit, sed & heroes plerū-
 que in fabulas suas conijciunt, quos satyrica
 macula conspergere extremæ impietatis est,
 ne dicam sacrilegij. Quis neget Lupum a
 Vega in morbo cubare, cui tantas Ruitanus
 nescio quis vndequaque plagas inflixit, ut
 ne ipse quidem Aesculapius possit ipsi medi-
 cinam adhibere? Quid Tribaldum loquar,
 quem iste etiam Tarquinius stylo, ferro, cala-
 mo aggressus est? Crede mihi adolescens, si te
 improvidus ætatis impetus huc egit, ut in
 illorum rate veræ scientiæ pelagus velis
 trajcere non est quod de naufragio dubites.
 Idcirco tibi prius tempestates, cautes fre-
 quentissimas, & vada describenda putavi ut
 in ipso adhuc portu de salute tua cogites, &
 imminentis periculi timor tua consilia in tu-
 tior

tiores cursus deducat. Me etiam quondam cum nondum animum firma prudentia roborassem inconconsultus amentiae turbo in horum venatorum plagas deiecerat, quibus etiamnum illaqueatus haerere nisi experta proprii mali pericula me ad salubriora consilia, & veram scientiae orbitam reduxissent. Loquor pro facinus! nuperi adhuc infortunij memor funeste in quam huius diei, qua offensa magnatum quorundam linguae meae libertate potentia me vltima penè procella euertit. Quapropter vide adolescens quid agas, & cui te consilio credas vt si fortasse aetatis tuae habenas his aurigis regedas committas, turpem postea famae lapsum sera poenitentia non deploras.

Pendebam ab ore narrantis, qui etiam longius orationem suam protraxisset nisi cursum illius improuisus lachrymarum vbertim ex oculis manantium torrens stitisset. Videbatur recenti infortunio grauius condoluisse. Ea enim saepe mortalium conditio est vt licet iucundissima praeteritorum malorum recordatione gaudeant tamen ita quandoque recentium malorum sentiant vulnera vt inuita saepissime constantia in lachrymas erumpant.

pant. Ego qui in hominem maxime ad ge-
 nij libidinem cōpositū incideram, & cuius
 mihi simplicissimus affectus arriserat, non
 abs re fore credidi, si vt in incepta oratione
 pergeret blāditijs omnibus, quas tunc co-
 acta subministrabat humanitas inuitarem.
 Alligatum itaque arctissimis complexibus
 rogare cepi, vt mihi & nomen, & tam subi-
 ti doloris causas indicaret, fieri posse vt ali-
 quod mihi fortè suppeteret remediū, quod
 illi non inuiderem. Ceterū non minor ani-
 mum sciendi inceserat cupiditas quis nam
 esset, iste RVITANVS, qui tanto in Lu-
 pum exarserat odio, (nam & hoc ægrè ad-
 modum ferebam cum tunc in mentem ve-
 niret LVPVM mihi quondam intima fami-
 liaritate notum fuisse.) Non oportuit diu-
 tius hominem iam fatis ad hæc dicenda spō-
 te incitatum vrgere cum illi fatis superque
 propria gloriæ libido stimulos admoueret.
 Existimabat enim se ita in eloquentia pri-
 mas tenere, vt omnes sermonis sui facundia
 caperentur, & cū in ignotum aliquem de-
 uenerat, tunc maximè ambitioso dicendi a-
 more flagrabat, & suam inani verborum vo-
 lubilitate loquacitatem prodebat.

Ita notum est (inquit) per omnes Hispaniæ & Italiæ partes SATYRIONIS nomen, vt eum grauiſſima nota dignum eſſe cenſeam, qui vel Hispaniæ indigena, vel inter Hiſpanos degens, illius authoritatem ignorat. Et ampliorem quidem illius notitiam apud te fore exiſtimo, ſi dicam illud mihi non maiores ab ætatis primæ incrementis, ſed ipſam mihi virtutis & ſcientiæ dignitatem impoſuiſſe. Primum quidem Areſius ab omnibus ſimpliciter vocabar, cùm illud nomen mecũ adoleuiſſet, ſed labentibus ſenſim rebus, vt ad ſcribendas fatyras animum inclinavi, & plerique Principibus, magnorum capitum detrimento riſum fatyricè conciliaui: ita promptiſſimis vniuſcuiusque ſuffragijs ad SATYRIONIS nomen euectus ſum. Vix fidem adhibeas mediuſfidius, ſi dicã in hoc nomen ita fatorum ordinem conſpiraffe, vt integro vitæ meę curriculo in nullum aliud ſtudiorum genus incubuerim, quàm vel in priuatorum mores, vel in codices traducendos. Ex quo, ſi non mihi SATYRIONIS, traductoris certè, quod idem eſſe exiſtimo nomen remaniſſet. Nã Italia, cuius tantam librorum farraginem,
Hiſpa-

Hispana dictione donauit, mihi saltem in tanti laboris præmium hunc titulum indulisset si statuis, & monumentis indignum laboris mei beneficium reputasset. Verū vt non sunt omnes ad modestiam nati, & læsa tandē patientia surgit indignatio non omnibus affectus hic satyricus placuit, sed non pauci reperti sunt, qui in scripta mea diligentius inquirentes, non tantū me precibus deuouerunt, sed alios etiam ne per somnium quidē violatos arte pessima in odium meum concitarunt. Emiseram in lucē tam fœlici (vt credebam) successu dulcissimos errores, quorū mihi fictitium nomen, tamquam laruam circa frontem aptaueram, vt non paucos ex aula clam perstringerem, & securius sub hoc quasi fabulæ condimento languentem gustum ad satyrica fercula excitarem. Sed dii, deæq; vt quandoque contra expectationem contingit! ij, quos minū pertimescebam, artis meæ commenta retexerunt, & eos quorum hoc argumento beneuolentiam conciliare putabam, pessimis odijs inconciliaui. Hinc illæ lachrymæ. Sed ne quid meis deesset infortunijs, ne illi quidem quos supra cōmunem modum laudaueram, quorum no-

mini opus tanquam meo tutelari genio consecraram, mihi Minerual indulserunt, cum tamen ingratisissimos labores non solum fame, sed etiam famis mendicitate venderem. Vnum tamen est, quod fatear, me nunquam eos, quos sciui ad doctrinae famam prouectos esse in hunc maledicentiae mimum induxisse, eos tantum mihi notandos delegi, quorum nomina infra scientiae fastigium posita, apud plerosque latebant. Me quidem olim (pace tanti viri dixisse liceat) aemulationis genius ad carpenda LVPI scripta instigarat: sed cum agnouissem eius nomen, ita late propagatum esse, ut ipsius etiam memoria in ignoto coleatur, non ultra perrexi, ne despecto Pollionis consilio forte in eum incidissem, qui me posset proscribere. Adde, quod emerisus nuper e scholis Complutensibus Ruitanus is de quo percontabar, mihi hoc prouinciae onus eripuit ea lingua hunc seculi nostri Phoenicem aggrediens, quam mihi benignior ingenij cultura denegauit.

*Sic tremulo excelsi quatuntur fulmine montes,
Sylvarum sic saepe decus caeloq; minantes,
Frangere nituntur ventorum flamina pinus.*

Nihil

Nihil dissimulabo in simplici professione sensuum meorum male habuit hominem, quod illum Academia Complutensis exauctorasset, & puerorum magisterio, cui praefectus erat, abdicasset. Ideo se probe honori & medicitati consulturum ratus est, si in Aulam Regiam conflueret, & ad Primatum benivolentiam eblandiendam nouo Tarquinij exemplo, in summa papauerum capita conspiraret. Cum igitur vidiisset VEGAM tanquam alium Solem, caeteras caeli faces splendore suo coercere, statim ei inuidiae tenebras opposuit sperans fore, ut tantum lumen eclipsim pateretur, sed in Solem nebulae vix quidquam posunt, & rara admodum caligo mortalibus integrum diem lucem eripuit. Quid tandem? Quo melius illius famam obscuraret, sordes hinc inde collectas in spongiam coniecit, quam postea eius candori applicitam, apud omnes inscitiae suae symmystas, tanquam aureas Pythagorae gnomas venditauit. Euulgatae passim per folia nugae inter tantam aulicae multitudinis diuersitatem passim proscriptores, passim habuere patronos, quorum variae, & inter se pugnantis sententiae, partim illius vitia condemnarunt, partim exultantem styli feruorem

rem inconfulto præconio collaudarunt. Hic autem ne multorum calumnias criminantiū accusationes solo capite propulsare cogere tur sibi doctrina & dignitate potentissimū amicorum par asciiuit, quos supra Lælij, Scipionisque fidelitatem extollerem, nisi in dispares affectus conspirassent. Alter Philocalus vocatur, alter Curius credo sic dictus, quod eum ad antiquam Curiorum grauitatem natura efformauerit, in cuius notitiam Ruitanum ferunt deuenisse, quod cum elapso Maij mēse, felici admodum (quis credat?) successu in vxoris manum cōuenisset, locata ipsius industria celeberrimas cantiones sub proprio nomine sparserit, non enarrabo tibi vxoris honestissimæ matronæ dotes, ne me superstitiosæ admodum diligentiae arguas, aut censeas me ipsos etiam coniugaliū thalamorū recessus, temeraria curiositate scrutari. Quidquid sit, tantum valuit Curij simplicitas apud Ruitani mentem, vt eum dignum censuerit, in quem omnes spongiæ euentus reclinaret, crediditque optimè demum actum iri, si Philocalo succollante vniuersa criminationum moles huic Atlanti nitretur. Vtinam sanè te hic ad tempus curiositas deti-

detineret, vt videres quanta arte norint boni isti pictores cupressū suam simulare, nam videas illos plerumque bibliothecas frequē tantes, & tāquam quatuor librorum millia, vt ille Didymus vel scripsissent vel lectitassent, ita suos labores commendantes, vt nemo nō aliquos esse Lucumones arbitretur.

Erat adhuc in ore narrantis dictum cum varia quasi lictorum submouentium turba vtrūq; improviso murmurare turbauit. Audiebantur confusæ quorundam intus canentium voces inter quorum distinctiores concentus hæc Arbitri visus sum in audire

*Huc, huc conuenite nunc spatulocinadi,
Pede tendite, cursum addite, conuolate planta,
Fæmore facili, clune agili, & manu procaces*

Inexpectatis versibus commotus conuertit oculos ad canentium voces, & vidi quosdam è Criticorum numero symphonicos, qui tanquam ex munere intrantes quosdam salutabant. Ceterū mihi penè spectaculum risum mouit nam ita buccas inflabant vt depictos Marfyas esse crederem. Tum ad me Satyrio.

En inquit (indicando turbam ingredientium) eos quos tibi tanto feruore describebam,

bam, en nouos Reipublicæ literarię Trium-
uiros. Ecce tibi Ruitanum, Philocalum, &
Curium. Iam verò si vacat homini litigan-
ti & condictæ negotiorũ horæ sistere se cu-
pienti, discedendi potestatem concede. Cum
humanissimis verbis diutius ipsius humani-
tatē collaudassem, me è secretiori loco pro-
duxi, & rerum nouarum **ultra** curiosus in pu-
blicam turbam immiscui, verum, vt ad Rui-
tani, & asseclarum conspectum perueni (si
qua est somniantibus fides) inexpectato cõfu-
sus spectaculo penè in solũ lapsus sum. Erat
enim Ruitanus pallido vultu, lurido, exãgui,
oculis ita liuentibus, vt reus, aut fordidatus
videretur. Promissũ ad talos, antiquo tibici-
num ritu syrma circa corpus aptauerat, eo
fortè consilio, vt suauior ille cortex interio-
rem medullam polliceretur. Philocalus autẽ
tam lepidè, vt decantata Politiani Lamia, e-
missitijs oculis nares instruxerat, vt penè dif-
fusio stupore, in effusissimos risus solutus
sim. Pendebat ex ipsius **collo bullæ instar** ta-
bella quedam argentea, in qua incisum lege-
batur **A C E R R I M V S M V S A R V M**
PROPVGNATOR. Credo vt ab alijs hac
quasi tessera distingueretur. Denique in **Cu**
rio,

mo, tam frequentem agitati capitis motum
 notavi, vt in eo secretam Mercurij vim late-
 re crederem. Hac mirifica gustatione ini-
 tiatus, existimaui non parum dapfiles fore
 sermonum cōtextus, quos ipsi inter se essent
 agitaturi, omni itaque discussa formidine, &
 superata verecundia, me in illorum cōfortiū
 haud cūctāter admisi. Sed ecce, dū altius om-
 nes silerēt, Ruitanus quasi ventis mare lacer-
 sentibus, primū tussire cepit, ac post variā
 manuū gesticationem, quasi meditata o-
 ratione in hæc verba erupit. Venimus contu-
 bernaes in dulcissimum fabularum locum,
 in quo & sermonum suauitate calor æstus
 frangere possumus, & quasi lautiori promul-
 sione sitim ad vespertinos calices excitare, nō
 ipsi quondam Scauolę & Crassi rhetoricis
 dissertationibus suauius ad opacantis plata-
 ni umbras tempus fallebant, quàm nos in hu-
 ius porticus umbraculis. O infœlicem te
 Academia, quę mihi tam crudeliter, adeòq̃,
 Musis omnibus exilium indixisti, iam biblio-
 thecæ Cōplutēses doctis se exercitationibus
 fraudatas sentient, iam Athenæa, & Philoso-
 phici pulueres absentiam meam æterna pœ-
 nitentia deplorabunt. Sed benè est, quòd è
 O Scylla,

Scylla, non vt ait Poëta, in Charybdim inci-
derim, sed in sacrum studijs locum, & inde-
potissimum notabilem, quòd in eo |permul-
ti ingenij mei subtilitatem sciuerunt demi-
rari, hic me potentiores ambiunt, & qua-
si magnum esset aliquid supra illorum ca-
ptum scire me certatim ad existimatio-
nem, mutua commendatione protrudunt.
Verùm, vt non semper in Aulis Regum
inuidia extra ciuitatis pomoeria habitat
sciolos complures domesticè infensos mihi
esse scio qui ambitiosæ libidinis decreta e-
uertere conantur. Sed non est quod debiles
illorum impetus reformidem cum nullus sit
inter eos quem nō meis versibus si velim ad
funestū laquei solatium adigam. Ex ijs cer-
te non paucos tam fœdè iam supplantauī, vt
dubitem num inter vel mediocriter erudi-
tos sibi locum designent. Parum esset si Xy-
rophontio Thalassio, Aetio tātum occinuis-
sem nisi & diuersis epigrammatis Sphalma-
tiū explosissem qui nuper non feliciose suc-
cessu nobis pueriles Gryphos enodandos
propofuit quam prius stultissima medicine
deliria vulgauerat. At Aegonem medius fi-
dius sub librorum mole ægre spiritum ducē-
tem

tem reliquissē nisi tot nobis in historia Hispanica mendacia nuper protrussisset. Vnus solū Lupus tantæ monstrorum stragi superstes mansit cui terrorem meis latratibus incutere non potui, satis superque in cursu iactatus sum nunquam in meta cōquieui. Diceres alium Achillem inter mortales esse in quem telorum sæuitia nihil valeat, in quem mortalitatis mala non cadant. Nihilominus tanquam aliquis vltra malignæ spei radius affulgeret ad malitię meæ decreta confugi & vt satyrica indoles inuentorum diuersitate luxuriat spongiam ex inuidiæ meæ penu deprompsi vel mephitim potius ad cuius virulentos vapores scriptorum ipsius fragrantia periret. Heus Curi, heus Philocale.

Date carminata focco

Date dicta sub cothurno

Date quidquid & Poetæ

Vario strepunt in actu.

Iam obductos sinus recludebat, vt infamem libellum promeret, cum ego qui tot inflicta Lupo vulnera ægrè admodū concoxeram, quasi erumpente audacia in hominem insurgo. Et non est inquam satis deorum hominumque pudor! dementiam intra priuatos

parietes indicasse, vt eam velis etiam publicis tabulis consignatam? Ergo non sufficit effreni linguæ licentia numinum sanctitatem violasse nisi vt imposta etiam illis per summum nefas flagitia ab omnium mortalium oculis legantur? O deprauati literarum censores qui ad famæ fastigium per lubricos maledicentiæ gradus conscendere conamini! O pestes Reipub. literariæ qui primas in scientia tunc obtinuisse censetis, cum sacramento, & nuncupatis votis calumniæ nomen obstrixistis! Hæc liberiori iracundia effundebam cum animaduerti omnes inter se cachinnari, & iustos clamores risus procacitate confundere. Tunc magis accenso animo, & iracundia acrius instigante in Ruitani vultum inuolo, quem in terram penè mortuum afflixissem nisi ipsius satellites brachiorum impetus retardassent. Exortus repentè clamor integram penè viciniam ad spectaculum conuocauit. Concurrunt apparitores, & accenssi, qui dicto citius manus vtrique iniiciebant me etiam in nerui angustias ni fallor cõpacturi, nisi me alter eorum seu fato quodã, seu ob peregrini oris lineaméta cognouisset.

hi autem, ut est recenti stigmatum fronti iniustorum nota dignoscebatur Priscianus, & Orbius erant, qui est custodire latebris exire videbatur, in quas eos Ruitanus fædè solœcis laceratos (ut ipsi querebantur) cōiecerat. Veniebant autem ut iustas ab eo pœnas repeterent, & vetera ipsius crimina nouo crimine cumularent. Ita enim in calamitatibus ut plurimum contingit ut statim ac aliquem acre infortunium affligit simul passim tanquam perfracto obice confluentium malorum torretibus inundetur. Inter omnia maximè miratus sum spectaculum quod insectum est, Hi enim nulla moræ, nec perendinationis ratione habita mihi visi sunt, eum tanquam ex aulao in publicum theatrum eductum verberibus lacerare, & defissimis scuticarum ictibus impigrè iracundiam fatiare. Ipse in plenas commiserationis voces erumpebat, Et per id (inquebat) quod vobis charissimum esse potest, cessate tantillum, & ne inuideatis homini misero ad tempus inducias, ut saltem apud vos causæ vestræ, iudices, vitæ meæ innocentiam exponam. Sed illi tanquam nullus esset commiserationi locus, & vulnerum adhuc memoriam repeterent, noua crudeli-

tate

tate sequere, & repetitis vehementius ictibus
corpus ipsius affligere. Confluxerat ingens
populi multitudo, spectaculi nouitate com-
mota, auido etiam vt videbatur animo, tam
funeste tragediæ exitum expectās, cumque
huc & illuc fortè oculos circumducerem, tam
tæ frequentiæ demirator, mihi Lupus inter
quosdam eminere visus est, intentis admodū
in spectaculum oculis, eum autem ex eo præ-
cipuè cognoui, quòd eum penè vniuersi feli-
ci digito indicabant. Sensim igitur superata
multitudine ad eū irrepsti, & heus tu, inquā,
Lupe hic ades? Cū ille quasi altissimo ex-
perrectus somno *τις ποτε νῆσ' αὐδ' ἔω;* Tum ego
eum tu dubitas agnoscere, quem semper in
oculis gessisti, & cui si notorem nō haberet,
recentes à calamo tuo literæ possent suffice-
re? Dubitas inquam, de eo, quem si nunquam
nosset, hodierna die posses memorabili exē-
plo cognoscere? posses in interiores amoris
tui latebras admittere? At ille in amplexus
ruens, & amplissimis verbis memoriæ lap-
sum excusans. Ecquod (inquit) adolescens,
te nobis prosperum numen stitit? Quæ te
ad iter per tantos æstus capeffendum causa
impulit? Ego, qui vehementi admodū ex

ponendæ præsentis tragediæ desiderio fla-
 grabam, sic' liberali fronte respondi. Effet
 quidem, quòd aduentus mei tibi, Lupe
 causas exponerem, & eorum quæ apud no-
 strates geruntur colloquijs, curarum tuarū
 molestias fallerem: sed aliud maioris mo-
 menti vrget, quod & me ad alios sermones
 trahit, & his iucundioribus penitus aditum
 intercludit. Ea quam vides populi multitu-
 do, huc meo quasi imperio confluit, & tan-
 quam ad relaxandos animos comica fabula
 populum fraudasses, funestos huius quam vi-
 des tragediæ actus exhibui. Non opus est, vt
 tibi nascentis dissidij causas, & incrementa
 enarrem, satis ex ipsis actoribus vniuersam
 dramatis seriem intelliges: Reus iste, quem
 tam crudele supplicium vides subire, Ruita-
 nus est, è cuius manibus famam tuam eadem
 planè sæuitia laniatam hodierna luce vindi-
 caui, qua ipsius vitia lictores isti meritissima
 pœna coercent. Non refricabo iam plera-
 que cicatrices obductas: scias tantum, publi-
 catas coram me spongiæ in mores, & scrip-
 ta tua sordes ipsum in hoc discrimen addu-
 xisse. Vix dùm spongiæ nomen audierat Lu-
 pus, eum exilit è turba festinatione præcipi-
 ti,

ti, & magna voce in clamat: Date inducias,
lictōres, & tantillum quæso rei huius tormē
ta suspendite. Dicerēs quasi iniecto mari o-
leo tempeſtati ſucceſſiſſe malaciam, & ven-
torum omnium flatus ad illius imperium po-
ſuiſſe: ita audita illius voce, omnes conticue-
runt, ita Orbilius, & Prifcianus in vultum
depulſam prius ſerenitatem reduxerunt, No-
taui autem Philocalum & Curium, quaſi cō-
ſpectum Lupi exhorreſcerent, fugiſſe, & pau-
latim inter turbam euanuiſſe. Suspenda ita-
que omnium expectatione, tandem Lupus
ad omnes ora, & oculos conuertens, hāc ora-
tionem exorſus eſt.

Ne quis veſtrū fortasſè, ſpectatores æquif-
ſimi, tam repentinum iudicium præuarica-
tionis accuſet, operæpretiū me facturū exi-
ſtimaui, ſi vobis & ſententię æquitatem, &
grauitatē criminis exponerem. Quod equi-
dem eò libentiùs aggredior, quod hic mea-
rum partium res agitur, cū i ipſi quos cō-
demnationis notam ſubiſſe videtis, honori
meo, & morum integritati huc uſque omni-
bus retrò annis cōſeruatæ per ſummū ſcelus
inſidias ſtruxerint. Quod ſanè aliqua ratio-
ne ferri poſſet, ſi aut ſuperuacua ſedulitate
quid-

quidquam in vitæ meæ ratione ad infamiam
 efficax deprehendissent, aut si scripta mea ali
 quam acerbitatis vmbra continerent, qua
 se, vel per nebulam lacefitos queri possēt.
 Sed quam absurdum esset homini, qui in lu
 ce, & periculis viuuit, velle vllius mores cu
 riosius explorare, & sæuiter traductos in im
 probitatis suspicionem adducere. Satis mihi
 est ad innocentiam scriptorum meorum, &
 vitæ probandâ vos semper cādoris mei testes
 habuisse, meum semper calamum vestræ cē
 sure subiecisse, vt saltem vosmetipsi causæ
 meæ æquitati militetis, & huic sententiæ ve
 stro suffragio subscribatis. Lōgum esset vo
 bis Ruitani vitam exponere, & verendum
 fortasse, si benè vestrum in me amorem no
 ui, ne si vobis de vnius spongiæ sordibus &
 fæce constaret, de ipso actum esset, & ad cō
 clamatâ vitæ fiduciam deuenisset. Sed quid?
 Tacerem tantis mendacijs prouocatus, & ca
 lūniæ tā impunè per ingenij mei, & vitæ sta
 diū decurrēti habenas permitterē? Prodiret
 ipsa me inuito Arcadia, & silentio meo infen
 sa suam ipsa causam peroraret? Ipsa insurge
 ret Angelica, & reuelato vultu næuos hone
 stissimæ fronti impositos quereretur? Epo
 P
 peia

peia denique suos Duces, quorū olim vobis bellica facinora expressit ex vmbra in puluerem educeret, & in huius sy cophātæ perniciem armaret? Verūm quid dico? vosmet ipsi meum fusciperetis patrociniū, & me ab huius inuidiæ morsibus prohiberetis. Incredible est quātas strages hæc spōgiæ lues in aula dederit, quantorum ingenia in spem bonarum rerum adolescentia hic preceps amentię turbo peruerterit. Et hoc quidem parum esset, si eò stetit iniquitas, & non altiores egisset radices. Enimverò non in me tantūm hæc crudelitas sæuijt, sed in alios etiam, quorum famam ad maximum Hispaniæ dedecus per summam impietatem laceravit. Erupit in ipsam Religionem hic impetus, nec ipsi Reuerendo patri Ioanni Ludouico Cerdæ pepercit, quem vt supinæ in Virgilio oscitantiē argueret, ineptissimū sibi Didascalī nomen assumpsit, vt quem publicè, nisi summo periculo nō poterat è latebris securiūs infamaret. O tēpora! O mores! quos si nu serpentes fouemus, aut in qua tandē vrbe viuimus? Permitteremus Academiā trans fugas in nostra castra transire, vt vniuscuiusque mores ad calami sui lanienam designēt? Patiemur inter nos exploratores solo audaciē

cię suę præsidio nixos, latētibus inuidiæ cuniculis scientiæ fundamenta moliri? En cui ludibrio nostri labores seruati sunt? Hęc sunt stipendia ex tot literarijs sudoribus parta? hanc in spem ingenij nostri monumenta publicauimus, vt sic apud istos Musarum Pompilios clueremus? Sed finio, ne me aduersarius putet, verborum lenocinijs vestram gratiã ambire, aut apud multos cãdoris mei inuidos hęc oratio præiudiciũ habere videatur.

Dicentē variã gratulãtis populivoce se xperũt, vniuersi solēni formula inelamabant: *Vega innocēs dij te seruent, dij te nobis dederũt, dij te cõseruent, dij te ex manibus impuri eripuerũt, dij te perpetuent, Vega fœliciter, Fœlici fœliciter.* Diceret Imperatori triumphanti Senatũ applaudere. Insurgebat paulatim multitudo in Ruitano perniciem, sed maximè lictores instaurandi supplicij desiderio flagrabant. Hic autē anxie admodũ torqueri videbatur, vt obiectis criminibus respõderet, sed ei tumultuãtiũ strepitus dicendi potestati non permisit. Cõfusas audiebã frementiũ voces. Alij, Ruitano vncum, alij Gemonias, alij Crucē & equuleos imprecabantur. Vnusquisq; sibi ad libidinem pœnam effingebat, donec tandem quidam è literario Senatu, qui fortè ad spectacu-

atq; confluxerat, suarum partium esse
ratus, de rei delicto pronuntiare, facto per
preconem silentio in hæc verba tristem sen-
tentiam concepit.

Quamquam tu Ruitane, contra Reipublica li-
cerarie leges nostræ Hispania Phœnicem con-
uicijs ausus es appetere, & spongia tuæ calumnijs
ipsius nomen infamare, cumque in id periculum Rē
publicam licerariam adduxeris, ut ipsius quotidie
leges impurè à nouitijs quibusdam Criticis violen-
tur. Te potius plerendum esse censuimus, quam ut
rancum Respub. detrimentum capiat. Triste exem-
plum, sed in posterū salubre calūniatoribus erimus.
I. listor, colliga manus, caput obnubito, infelici ar-
bori suspendio.

Exortæ sunt rursus gratulantium voces,
& vniuersi publico adplausu æquissimi iudi-
cis sententiam adprobarunt. Ego certè inter
acclamantium euquias, altissimo somno ex-
citus sum.

O dulci requies sopore mixta,

O nox missa polo fauentiore,

Seu tu sydereo faues tananti,

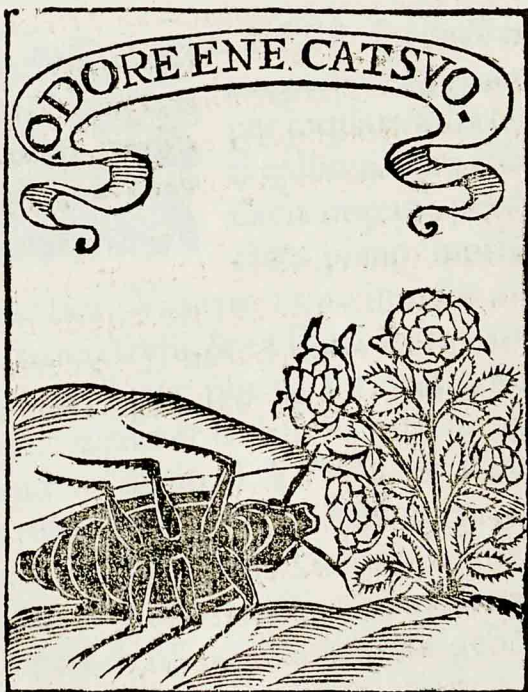
Quo securius abdisas tenebris,

Cautus decipiat rudes puellas,

Seu Marti faueas libidinanti

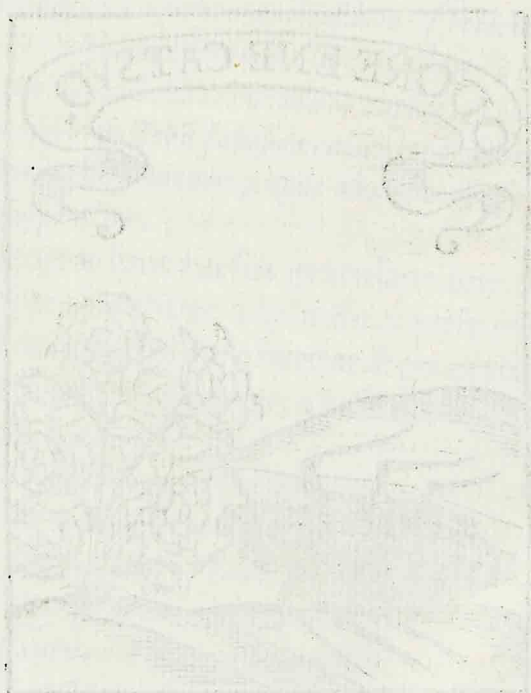
*Sua dum placet osculis puella.
 Nil est numina dulcius sopore,
 Nam sensus vigilantes trahunt laborem,
 Et curas pariunt molestiores,
 Nox tantum est superis amica diuis,
 Nox mortalibus est amica tantum,
 O dulci requies sopore mixta.*

F I N I S.

*Audax dum Vega irrumpit Scarabeus in hortos
 Fragrantis perijt victus odore Rose.*

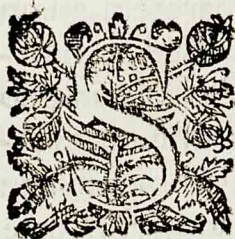
In a dem place of contemplation
 Still remains the heart of man
 When he is in the world of things
 He is not pure as he is
 In a place of contemplation
 He is not pure as he is
 In a place of contemplation
 He is not pure as he is

This is a copy of the original
 and is not to be used for
 any other purpose.

EXPOSTVLATIO
 SPONGIAE A PETRO
 TVRRIANO RAMILA
 NVPER EVVLGATÆ.

PRO LVPO A VEGA CARPIO,
 POETARVM HISPANIÆ
 PRINCIPE.

EMPER Ego auditor tantum
 nunquamne reponam? Sem-
 per inquam allatrare virtu-
 ti calumniam patiar, & mē
 dacia impunè pervulgus ia-
 ctata pleno liuoris theatro
 ventilari? Videam tanta inuidiæ atrocitate
 distringi stylū, & ea Doctorum frōti stigma-
 ta inuri, quæ potius yltionis admoneant,
 quàm veniæ & eadem incude non recudam?
 Audiam deniq; LVPVM A VEGA Poe-
 tarum HISPANIÆ Principem, conuitio-
 rum plaustris, & vt Comicus diceret mordi-
 cibus à nescio quo Grammaticorum fabula
 impeti, & silētio diutius indulgebo? Audiat
 licet forti animo calumniātium, voces qui-
 dam

EXPOSTVLATIO

dam apud Philosophū Romanū Demetrius:
 rideat maleuolorū inuidias, & cassas Xātipes
 pluias, ceū vana puerorum *μορμολυκῆα*,
 iuggillet Socrates: ego certè has fœdas, &
 ominosas aues, cādidos LVPI nōstri mores,
 suis impuris vnguibus vellicare nūquam fe-
 ram, nunquam patiar, nūquam sinam. Quic-
 quid constantiæ propugnatores dicāt, indig-
 nationi non ignoscā, magis æternitati lita-
 taturus, si iusto dolori ex aduersarij calūnijs
 cōcepto, hac expostulatione parētem, quā
 si mihi taciturnitatem indicā. Sed ne male-
 uolentiæ tuæ socij me pro LVPO solūmodo
 stetitisse dicāt tibi verò iuratas inimicitias in-
 dixisse, vtriusq; mores & scripta omniū ocu-
 lis, tanquam in tabula subijciam, vt si forte
 me LVPVM à scriptorum tuorum inuidia
 vindicare, & in te feuerioris styli lege quæ-
 sisse videant, id me nō præpostero fecisse iu-
 dicio, sed iusta adductum iracundia cognos-
 cant. Enim verò quis *tam patiens, tam ferreus,*
vt teneat se? & te non ad pisistrinum, vel ad
ferricripinas insulas amandet, *ubi viuos homines*
mortui incurfant boues. Qui ne verbo quidem
 vnquam à LVPO violatus, ne minima qui-
 dem iniuriæ vmbra læsus, illum in arenam
 pro-

OPERIS COLOPHON.

NIgra tibi facies, nigrum cor delitet intus,
Te in torrem vertit scilicèt acre odium,
ATorre en Torres propiùs quã à turre vocaris
Qui fumo infuscas cuncta, tuere nihil.
Lædere parce Lupum, nam percutiere lupatis,
Perge, malum nosti quod tibi, turde, cacas.

